

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING **HÖRAN** GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
 RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

SÖNDAGEN DEN 20 APRIL 1913.

Stormyr-tösen på Scenen

HUSTEN FOR ATT DRAMATISERA Selma Lagerlöfs diktverk börjar växa, tyckes det. Efter "Gösta Berlings saga" har nu turen kommit till "Tösen på Stormyr-torpet", som i scenisk gestaltning af författarinnan själf och pseudonymen Berndt Fredgren gått öfver tiljan i Göteborg, spelad af Selanderska sällskapet. Våra läsare känna naturligtvis till den vackra fabeln om Stormyr-tösen Helga som stämde bonden till tinget för barnuppfostringshjälp, men då bonden ville svära sig fri, ryckte ifrån honom bibeln och lade ned målet för att han ej skulle begå mened. Sedermera blir Helga gift med

en annan ung bonde Gudmund Erlandsson, som får ögonen öppna för hvilken storsinnad själ det bor i den lilla fattiga torpartörens bröst. Dramatiseringen af den handlingsstarka novellen tyckes vara utförd med mycken skicklighet och stycket slog också lifligt an. Hufvudrollen spelades med värme och finhet af fröken Elsa Carlsson och Gudmunds roll gafs trohjärtadt af hr Rosén. Dessa två sitta vid bordet å vår scenbild; längst till vänster sitter Gudmunds far, som spelades af direktör Selander, och i cirkelramen modern till Gudmund, spelad af fru Selander. Bilderna äro tagna af fru Olga Rinman.

FRILUFTS- OCH IDROTTSLIF FÖR ALLA.

FÖRFATTAREN AF NE-
danstående uppsats, doktor
Gustaf Stjernström, är en
af dessa friluftslifets
apostlar, som vilja lära
vårt folk inse att utan en
sund kroppsvård, med
mycken vistelse ute i det
fria, kan hälsan icke be-
varas. Dr S. har nu nått
därhän i sina sträfvan-
den, att det har bildats en
sammanslutning, afsedd
för hela landet och be-
nämnd "Svenska sällskapet
för friluftslif och kroppsvård," i hvilken dr S. är sekreterare. Den nya
föreningen vill nationellt och allsidigt upptaga detta
hälsoevangelium på sitt program. Som ett utslag
af rörelsen ifråga kan ju betraktas bildandet i dessa
dagar af "Stockholms vandrarförening", hvilken
invigde sin tillvaro med en fotvandring från hufvud-
staden till Saltsjö-Dufnäs. Färdledare var löjtnant
Ragnar Ehrnfelt och i den första promenaden del-
togo cirka 60 personer, hvaraf tre fjärdedelar ut-
gjordes af damer. — Af allt att döma går denna
förening en lifskraftig framtid till mötes.

DE NUTIDA KULTURFOLKEN,
stora eller små, isynnerhet de
europeiska, stå inför en öfver-
hängande fara, en viss hotande
nedgång i folkkraften, s. k. ur-
artning, degeneration i främsta rummet
kroppslig, men äfven andlig-moralisk. En
sådan har redan öfvergått flera äldre, nu
försunna civilisationer. Åtskilliga tecken
tyda på, att också de nyare folken, liksom
de gamla, kunna sammaledes gå all världens
väg. Rätt till förbestånd ha endast de
folk, som veta bevara sin kroppsliga och
andliga hälsa. En fördel besitta emellertid
de nyare i ett par årtusendens erfarenhet,
så vidt de vilja akta på tidens tecken.

Här kan ej bli fråga att framdraga alla ur-
artningens fenomen och symtom. Mest in-
tresserar dess bekämpande. Ett ondt, som
hotar hela kulturmänskligheten, måste gif-
velvis med all kraft bekämpas. Jag kan
därför endast göra en och annan antydning
för att stanna vid hvad jag anser utgöra en
framspringande punkt i kampen, människo-
organismens stärkande i idrott och kroppsvård.
Ett sundt stärkande idrotts- och
friluftslif, utsträckt till hela folket och bi-
dragande till en harmonisk kroppsvård och
själsutveckling, blir ett af de viktigaste yttre
medlen till den regeneration, folkföryngring,
folkpånyttfödelse, som en nedsatt, dege-
nererad kulturmänsklighet tarfar.

Hvad vårt folk beträffar, intager det unge-
fär samma ståndpunkt som andra kulturfolk
och har likaledes ett stärkande lif af nöden.
Vår idrott får därför ej blott bli förmånsrätt
för ett fåtal utvalda eller privilegierade,
eller blott användas till parad, utan, lämpad
efter det personliga behovet, tillkomma
hela nationen, m. e. o. bestå i ett sundt
friluftslif och idrottslif för alla.

Innebär den snabbare ökningen i våra da-
gar af abnorma, idioter, sinnessjuka, brotts-
lingar m. fl. en tilltagande urartning, finns
det ännu en annan, vidsträcktare kringgri-
pande i allmän kroppslig svaghet, vissa kro-
niska sjukdomar, framför allt vår tids nervo-
sitet. De kunna vara tillfälliga, öfvergående,
bringas till återgång eller utplånas genom
den allmänna och personliga hygienens in-
verkan, genom förbättrad lefnadsätt, ra-
tionellare näring m. m. Äfven ärftlighetsla-

garna, i framtiden bättre kända och efter-
lefda, skola t. ex. vid hämmade af ärftliga
sjukdomar, i många fall öfva sitt inflytande.
Orsakerna äro mångahanda, hufvudsakligen
inflytelser af den moderna kulturen, inne-
fattande alla våra lefnadsförhållanden: upp-
fostran, arbete, näringen, bostads- och sjuk-
domsförhållanden, m. e. o. vår lifsmiljö. Den
moderna kulturens utväxt, industrialismen
med folkanhopningen i städerna, lämnar rik-
ligt material. Visst är, att, om lifsmiljön för-
sämras den ena generationen efter den an-
dra, skall detta inverka allt ofördelaktigare
och ej blott leda till nedgång i arbetsduglig-
het och motståndskraft vid sjukdomar, i lifs-
duglighet, utan äfven till sluttlig undergång.
En tysk forskare sökte för ett par årtionden
sedan påvisa, att städernas befolkningar
skulle inom få generationer utdö, om de ej
tillfördes nya uppsättningar och nytt blod
från landsbygden. Detta har nu skett i se-
nare år kanske alltför rikligt, så att lands-
bygden t. o. m. blifvit lidande därpå. Ska-
dorna måste emellertid utjämnas genom en
skärpt hygien, isynnerhet den personliga,
och genom uppfostran. Det visar sig, att de
svaga födda genom förståndig uppfostran
och stärkande lif, idrottslif i barn- och ung-
domen, kunna med tiden bli kraftiga och
dugliga människor.

Ett visst utslag för nedgång i folkkraften
lämnar rekryteringen till försvaret i de flesta
länder. Så har särskildt i senare år varit
fallet i engelska armén. Äfven våra värn-
plikliga uppvisa hvarjehanda svaghetssym-
tom, som leda till ej så ringa proc. kasserin-
gar. Men hur kan det vara annat? Från
skolliden till värnpliktsåldern, den bildba-
raste perioden i människolifvet, lämnas fol-
kets ungdom vind för våg både i kroppslig
och andlig utbildning. Trots denna miss-
gynnande omständighet berömmes efter de
stora fältmanövrerna vårt folk såsom här-
digt och uthålligt. Vi ha lyckan att ännu
äga ett bondestånd, som ej förlorat sin seg-
het, och att en betydande proc. af vårt folk
ännu består af jordbrukare och friluftsar-
betare.

Svenska folket i öfrigt besitter en svaghet,
som kan räknas som ett för oss speciellt ur-
artningsfenomen: stor väderkänslighet, stän-
dig fallenhet för förkylning och reumatism,
den senare i sina mildare former ofta med-
förande kraftnedsättning, kroppslig och
andlig trötthet. Man har sagt, att tuberku-
losen vore årsbarn med innanfönstren, men
det torde i stället vara sagda ömtalighet.
Den har visserligen delvis sin orsak i klima-
tet, men äfven i vår lufrädsla och en felak-
tig näring. Värst bekajade däraf äro natur-
ligtvis de innesittande, från friska luften
mest afspärrade, intelligens- och industri-
arbetarne. Utlänningar skämta bl. a. öfver
vår rädsla för "drag". Och så måtte det
alltid ha varit. En lady Lythelton berättar i
en nyligen utgifven brevväxling, att på bröl-
lopsresan, som af henne och hennes man
företogs i Sverige för hundra år sedan
(1813), de i Göteborg aldrig sågo ett enda
fönster öppet utom i deras rum. Till att före-
bygga och hålla sig fri för reumatism for-
dras hufvudsakligen två ting, härdning och
måttlighet i mat och dryck. Ingendera lig-
ger för svenska folket. Men med den tröste-
rika satsen "never too late to mend", aldrig
för sent att bota, torde man våga hoppas, att
yngre och kommande generationer skola nå

frihet genom bot och bättring i ett mera här-
dande och enklare lefnadsätt.

Om ej för annat, så mot luftskräcken och
ömtaligheten behöfver vårt svenska folk öf-
ver lag tillgripa ett stärkande friluftslif-
och idrottslif. Vi böra från första dagen vänja
barnen vid frisk luft med en ständigt förnuftig
och försiktig härdning under de första
lefnadsåren. Härdningen kan visserligen
stegras med åren, men bör alltid hållas fri
från öfverdrifter. Friska luften skall ej blott
tillåtas genomspola vår bostad, utan få öf-
verspola vår kropp, så att vi åtminstone un-
der den mildare årstiden bada den i luft och
sol. Det är i ungdomen, i hem- och skolupp-
fostran, som smaken för ett härdande och
stärkande lif skall grundläggas, så att den
aldrig aftrubbas, utan kvarstår till den hög-
sta ålder inom ett dagligt lifsbehof, en sund
träning för hela lifvet.

Det är tillräckligt känt, att i de antika fol-
kens uppfostran, särskildt grekernas, både
den kroppsliga och själsliga kultiveringen
fingo sammansmälta till ett harmoniskt ut-
vecklande helt, en välproportionerad bild-
ning, ett rationellt uppfostringssystem, som
vi, det 20:de århundradets barn, stolta öfver
vår rika bildning, ännu ej mäktat förverkliga.
Den grekiska blomstringsperiodens bildning
har i alla tider prisats för sin harmoni. Nö-
den tvingar oss till att med vissa modifika-
tioner efterlikna detta system, under det vi
dock, visa af erfarenheten, måste undvika
den senare grekiska kulturens fel och bris-
ter, som förde den till undergång.

Den ensidigt intellektualistiska-skolastiska
uppfostran, som de följande stora kulturepo-
kerna, medeltiden och den nyare tidens år-
hundraden hittills hyllat, hvarigenom barn-
och ungdomsåldrarna mestadels hållits
fångna och inspärrade inom fyra väggar
med läxläsning, måste lämna rum för en
uppfostran med och för lifvet, som släp-
per in tillräckligt ljus och luft i skolsalarna
och lärjungeskarorna jämväl ut i Guds fria
natur för att öppna ögonen för den och verk-
ligheten i den utvecklingsperiod de däraf
kunna ha bästa gagnet. Man strider visser-
ligen ännu om denna "arbetsskolas" berättig-
ande och former, men om ej alla goda tec-
ken svika, skall den småningom bättre och
bättre utformad, kämpa sig fram. Så väl
äfven med tiden hos oss.

I denna uppfostran bör hos oss vår tids
gymnastik, vår nationella gymnastik, få
en framskjuten plats, så att behovet af
denna den bäst harmoniskt utvecklande af
alla kroppsrörelser arbetas in, blir känt och
erkänd till dagligt bruk, ej blott för de stilla-
sittande, utan äfven till fromma för de en-
sidigt kroppsarbetande, så att hvar och en
ständigt har till sin rådighet och för sitt behof
lämpliga rörelseformer — skolgymnastik,
frivillig gymnastik, hemgymnastik. Helst
borde all gymnastik praktiseras i det fria el-
ler åtminstone i otadliga, rymliga och väl
ventilerade lokaler. Sådana äro lika nö-
diga att tillhandahållas som lekplatser. Jag
upprepar det: gymnastiklokaler och
lekplatser höra till det allra nöd-
vändigaste, för hvilket kommunerna ha
att sörja. Det lärer förvisso ej till vår he-
der, att Per Henrik Lings geniala skapelse,
grundvalen och formläran så att säga för all
idrott, hvilken nu begynner sitt segertåg ge-
nom världen, ännu ej fått det utbredande, det
förstående, ej heller intager det rum i vår
uppfostran, den med all rätt förtjänar och
bör innehafva. Den saknas ju så godt som

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:
Helt år Kr. 6.50
Halft år » 3.50
Kvartal » 1.75
Lösnr » 0.12

Praktupplagan:
Helt år Kr. 8.—
Halft år » 4.25
Kvartal » 2.25
Lösnr » 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Mästorsamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.
Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.
Kl. 11—1.
Verkst. direktören kl. 11—1.

Stockholm,
Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 9—6.
Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. Utländska annonser de-
30 öre å textside. biteras 30 öre med 20 %
20 % förhöjning å sär- förhöjning å särskild be-
skild begärd plats. gård plats.

fullständigt där den bäst behöves, i våra folkskolor.

I vår reformerade uppfostran och skola bör äfven det manuelle arbetet och kroppsarbetet ingå, främst i slöjdstaden och skolträdgården. Vi böra ihågkomma, att den mänskliga intelligensen vaknade och utvecklade sig genom handens arbete. Detta och hjärnan i förening ha skapat kulturen ända från stenåldern till vår tids sinnrika maskiner med deras tusentals produkter. Det har varit mänsklighetens uppfostrare. Småningom höjde sig därunder människan från det yttre och kroppsliga till det inre, öfversinnliga, andliga. Liksom till gymnastiken äro vi banbrytare och föregångare till arbetsskolan genom den svenska slöjden och arbetsstugorna, men ha ännu ej själfva konsekvent till fullo utnyttjat förmånen. Kroppsarbetet kan bli en idrottsfaktor af rang för en stor del af folket, de stillasittande och inestängda, i det egna hemmets trädgård, i koloniträdgården, båda af stor hygienisk, t. o. m. ekonomisk och (hvarför icke?) af social betydelse. Detta, om och minimala, i uppfostran grundlagda kroppsarbete med fortsättning i lifvet kan småningom bidra till att utplåna en hos flera folkklasser förefintlig ringaktning för kroppsarbetet. Ej heller att förglömma är det "feriearbete" och "skördearbete" å landet, som man under sommar-månaderna sökt hålla i gång för rekreationsbehöfvande universitets- och skolungdomar, hvilket förtjänar all uppmuntran och borde utsträckas till all öfrig stadsungdom från handel och industri.

Lek, gymnastik, kroppsarbete jämte gående och vandring äro hörnstenarna i idrott för alla. För öfrigt ges en hel del idrottsarter för både sommar och vinter till lands och vatten, inhemska eller utifrån införda, lätta eller mera ansträngande, lekar och spel, så att hvar och en kan få lysmåte och finna något för sig passande och tilltalande. Bland särskildt populära i våra dagar är ju tennis. Ett annat från Skottland hämtadt, här tämligen okänt spel, är golf, som förtjänar spridning, därför att det utgör en lagom, icke öfveransträngande idrott för alla åldrar, under ständig vistelse i det fria. Olägenheten är blott, att golfbanorna taga stort utrymme och draga stor kostnad. I England och Skottland tillhandahålla emellertid kommunerna dylika gratis, så att de äfven bli tillgängliga för mindre bemedlade. Vi ha cykling, ridt, segling, rodd, kanotidrott. Båda de senare särdeles hälsosamma. Våra talrika vattendrag i landets alla delar erbjuda utomordentliga tillfällen till kanotfärder. Vi ha för vintern skidloppning, en i Norden uråldrig idrott, som nu upplefver en ny renässans, alltmer omtyckt, skridskoåkning, källbacksåkning, m. m. Dansen i anständiga former och förhållanden, våra folkdanser bl. a., erbjuda en antaglig idrott.

Gäendet, vandringen, är, som nämndt, en hörnsten i vår "idrott för alla". En duktig morgonpromenad, så att blod och safter tränga ut i hudens kärll jämte en stunds gymnastik kan i värsta fall tillfredsställa kroppens fordran på rörelse för dagen och läggas ännu en liten marsch till på aftonen, så mycket bättre. De större städernas befolkning med tillgång till spårvagnar och automobiler glömmar bruket af de naturliga forkomstledamöterna. Men än mer. Andra länders vandringssvanor äro här i det hela okända. När semester tiden faller in, axlar den ledigvordna ryggsäcken, tar stafven i

hand och beger sig ut på långvandring eller upp i alptrakterna för bergbestigning. Våra skolbarnsvandringar måste på allt sätt understöddas. Vandringföreningar borde här liksom i Tyskland kunna sätta fart i vårt vandringslif. T. o. m. Danmark, som ej på långt när erbjuder så omväxlingsrika möjligheter som Sverige, besitter en mängd "Fod-sportföreningar". Allt okänt här. Vårt svenska folk har varit nog så äfventyrsreselystet ända från folkvandringarnes dagar till nutidens Amerikaemigration, men kosan styres i de flesta fall till främmande länder och kännedom om det egna sköter man intet om.

En sak må ej förglömmas, som skulle väsenfligen främja ett allmänare friluftsidrottslif och som kommunerna borde vara skyldiga att taga sig an, nämligen inrättandet af friluftsparker, stads- eller folkparker, i förbindelse med friluftsbad (sol- och luftbad). Redan de antika folken förlade, grekerna sina gymnasier, idrotts- och läroanstalter, romarne sina folkbad (termerna), ofta rymmande på en gång bad, föreläsningssalar jämte andra sociala inrättningar, allt i sköna parkanläggningar. De folk, som främst tagit idrotten i arf efter aniken, engelsmän och amerikanare, ha äfven upplagit denna idé. I England, men alldeles särskildt i Amerika följa de större städerna i storartade parkanläggningar, tillika inneslutande inrättningar för allmänhetens bildning och förnöjelser såsom idrottsplatser, bibliotek med konsert- och föreläsningssalar. Hos oss behöfde hvarje stad, hvarje tätare bebyggt samhälle dylika parker, om och i jämförelsevis blygsammare skala. Men äfven våra landsbygder borde erhålla något motsvarande i "samlingshus" för hvarje socken i förbindelse med idrottsplatser m. m. till kroppslig och andlig utveckling, att i någon mån lysa upp den ensliga, trista tillvaron och göra människorna umgängessammare.

Såsom betydelsefulla insatser i vårt friluftsidrottslif böra ock hägkommas och hälsas scout-rörelsen, som vi hoppas skall med hvarje år lifligare omfattas både af manlig och kvinnlig ungdom, ej blott till dess kroppsliga stärkande, utan lika mycket till de andliga förmögenheternas väckande och utveckling, samt i liknande mån vår skytterörelse, af så stor betydelse i flera hänseenden, som dess bättre synes med allt större popularitet omfattas och hyllas i alla kretsar.

Men till slut må här framhållas kvinnans deltagande i idrotten. Den moderna kulturen har gett kvinnorna utvecklingsmöjligheter och arbetsstillfällen, som voro dem alldeles förmenade i äldre tider, om de också ännu ej nått alla önskemål. Men hvad de vunnit, ställer andra större kraf på deras kroppsliga och andliga förmåga och uthållighet. Deras skoluppfostran och intellektuella utbildning efterlikna i det närmaste mannens. Öfveransträngning och försvagande inflytanden såväl i uppfostran som sedermera i arbetet på olika områden skola, såsom redan visat sig och om vidare fortgående, som resultat medföra att bereda väg för och påskynda urartningen. För att förebygga sådant kräfves utom all fråga, att städernas kvinnor likaväl som männen, från tidig ålder göras delaktiga af ett stärkande idrottsfriluftslif, i främsta rummet gymnastik, för sommaren vandringar eller landtvistelse, för vintern skid- och skridskoidrott m. m. Scout-

rörelsen har som nämndt sin stora mission äfven bland flickorna. I de uppkommande husmodersskolorna bör gymnastik få plats, och ingenting vore angelägnare än att t. ex. få till stånd frivilliga gymnastikföreningar bland kroppsarbetande kvinnor.

Den stundom till synes kommande farhågan, att idrottsfriluftslifvet skulle betaga kvinnan hennes charm och behag verkar löjligt då detta i hvarje fall tvärtom är hälso- och skönhetsbefordrande. Däremot kommer mycket an på näringsförhållandet att reglera och motverka sagda fara. En alltför riklig näring ger lätt klumpighet och fulhet, ett afpassadt idrottsfriluftslif blott smidighet och grace. Dagliga konditorilibrationer, numera så vanliga bland städernas burgare kvinnor, äro jämförliga med människens kafénattlif, och ge blott med tiden osund fetma och hvarjehanda krämpor, hvilkas orsaker man sedan färfängt grundar på. De borde i stället utbytas mot uppfriskande, vederkvickande utomhusidrottslif.

Den förståndiga husmodern skulle i hemmet kunna bana väg för en rikligare uppskattning af kroppsarbetet både i sig själf och såsom idrott, därigenom nämligen att hon från tidigaste ålder vänjer sina barn, icke minst gossarne, att hjälpa till i hvarjehanda arbeten inom- och utomhus. Hvad man tillvant sig och fått smak för i barndomen, sitter oftast fast för hela lifvet och en moders lärdomar torde vara de som bäst beaktas och bevaras.

För en tid sedan pågick i en af de dagliga tidningarne en diskussion om, "hvilka äro mannens största fel?" En fru "Rådsvill" klagar öfver, att hon ej får hjälp af sin man vid flyttningsbestyren, utan att han undandraget sig allt och därtill är knarrig och ovänlig. Hon anser, att mannens största fel äro "hans bekvämlighet, hans egoism och orättvisa", men ber få veta, hvad andra fänka i saken, och hur man skall handtera en man för att få bort dessa fel. Som man kunde tänka, har det under diskussionen framkommit ännu mera graverande fel och beskyllningar från andra håll. Emellertid, trots mer eller mindre klyftiga råd, lär fru "Rådsvill", stå lika rådlös och troligen aldrig kunna omvända eller reformera sin man i denna sak. Men däremot skulle hon, om hon har söner, möjligtvis kunna påverka dem och fostra en kommande generation efter sitt sinne och därmed utträffa ett förnuftigt och godt.

*

Tillräckligt känt är öfver hela Sveriges land, med hvilka glänsande segrar de svenska idrottsmännen afgingo vid sommarens Olympiska spel. Sverige fick därvid en ärofull plats bredvid de främsta idrottsfolken, och vi erhöilo rykte som framstående idrottsfolk. Sveriges folk i sin helhet som framstående idrottsfolk måste dock tagas med en viss begränsning. Emellertid väcktes en större uppmärksamhet på idrotten inom landet. Entusiasmen vid tillfället gaf förhoppningar om en nationell samling till idrottens förmån. Dess förbestående är helt önskvärd. Därför ha vi äfven af nöden en samling att föra fram hälsosamma lekar, spel, gymnastik, vandringar m. m. som afse stärkande åt all vår ungdom och hela vårt folk - friluftslif och idrottslif för alla.

GUST. STJERNSTROM.

KOSTYMER

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade kostym i och för kemisk tvätt och prässning till **Orgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg** och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och - kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

MOR CILLA I ARILD.

NU HAR MOR CILLA SLUTAT att sitta i solskenet utanför sin sluga i Arild.

Jag minns henne där en vacker sommardag, när hafvet låg blått och fånglukten stod stilla, kvalmig från. Hon satt och såg på de brokiga blomorna på rabatten och på alla gröna buskar, som bredt ut sina grenar på läsidan mot stuglängan.

Hon makade åt sig på den gröna trädgårdsoffan och började prata.

”Se det kom egentligen an på henne, att Arild någonsin blef upptäckt, för hade hon inte den där gången tagit emot målaren, som kom med staffli och målarlåda, så hade ingen fått syn på Arild med di rätta ögonen. Men han, målaren, hade di ögonen. Han såg på Arild, så som ingen förr gjort det. Inte hade man på ett fiskläge så mycket funderat på hur grant vattnet är i färgen, och ingen hade någonsin förr tänkt på att gripa fatt vägen, när den rullade in mot land och reste sig som en kristallmur, då klipporna omildt sköt den ifrån sig. Men målarens pensel gjorde allt detta. Sommaren därpå hade han flera kamrater med sig både målare och andra, och år ifrån år växte skaran af sommargäster. Fiskarbefolkningen trängde ihop sig, för att alla de andra skulle få plats. Och på vintrarna, när noten knöts vid eldsken och vågornas åska dånade kring alla de små stugorna, som ett hot från det stormretade hafvet, då talade man med hvarann om sommarens gäster.

En hade haft huset fullt med tyska fruntimmer, som inte hade något annat för sig dagen lång än att plaska mellan strandstenarna. De liknade mest ilandflutna barkstycken där de lågo på sollork, så bruna voro de. En annan hade haft ett operaherrskap, som kunde sjunga, så det hördes öfver byn. Ja, det tog hela vintern, innan platsbefolkningen hann dryfta sommargästernas rad.

Snart började spekulationsfevern, och hotell och villor uppfördes, och det gamla Arild

mellan branterna låg där rufvande öfver de lugna tider, som aldrig mer skulle komma igen.

Men man fick råd att rusta upp sitt bohag. Det där med sommargäster inbringar ofta mer än slitande sjöfärder, då fisken ej vill i noten. Om det förädlar sinnena, det är en annan sak.

Men sådana frågor bruka turister ej befalla sig med.”

Mor Cilla gjorde med ens ett uppehåll. Ett stolt minne trängde i förgrunden, hon talade alltid med andakt om detta minne. Hör hennes ord:

”Si de var första året som telefonen var dragen hit. Och en dag rang det därinne,” — hon pekade mot kammarens öppna fönster. ”Jag måste fråga om många gånger, jag trodde inte hörseln, det surra i luren! Jag måst sätta mej, det kom en sådan skälva öfver mig. Det är bud från kungen, sa’ de’ i luren! Själfvaste kungen, kan tänka. Han var och jaga här i Skåne och hade fått höra talas om Arild, och nu vill ’en hit och se, om det var så vackert, som di hade sagt.

Jag visste i den momangen inte rätan på mig själf, men se,” och här nickade mor Cilla segerstolt, ”Gud gaf mej i den stunna’ kraft te kunna säga välkommen.”

I dessa första vårdagar, då hafvet blånar utanför Arilds klippor, och seglen lysa som hvita fiskmåsvingar har mor Cilla slutit sina ögon. Och Arilds hufvudperson är borta. Hon, som var så stolt öfver den hafvets pärla, som hon varit med om att upptäcka. På Arilds gamla kyrkogård, där korsen stå färdigt, hvilat hon vid sidan af de många, som omkommit, enligt inskriptionerna ”på obe-kant plats”.

Hvar och en som känt mor Cilla skall i äradt och aktadt minne bevara henne.

J. S.

Ormar, som jag känt.

För Idun af BIRGER MÖRNER.

DE FLESTA MÄNNISKOR hafva en löjlig och på det hela taget oberättigad afsky för ormar. Jag har aldrig kunnat förstå denna motvilja. På mig hafva de alltid verkat fascinerande, smäckra och eleganta i sina rörelser och mer än andra varelser omhvärfda af vildmarkens mystik.

Och ändock hafva de en och annan gång beredt mig ett visst obehag, och ser jag tillbaka, tror jag nästan att jag nödgas tillstå, att min lilla faible för ormar gifvit mig mera bryderi än egentligen nöje.

En af mina första bekymmersamma erfarenheter var denna.

Jag var ungefär tio år gammal. Min mor hade två gamla väninnor, två ålderstigna, förmögna, gudfruktiga fröknar, som bodde allena på en stor fäderneärfd herrgård, omgifven af en väldig mossig park och en stor trädgård. Min mor brukade stundom besöka dem, men jag hade aldrig fått följa med. Jag ansågs för ostyrig. Så hände det en gång att äfven jag hugnades med en inbjudan. Det var på försommaren. Efter att hafva förbundit mig att bli mycket lydig och stillsam, fick jag följa med. Min glädje var stor och med möda undertryckt.

Jag fick ett gästrum till höger om hallen. Där stod en stor säng med hvita förhängen, och i ett hörn lyste en Thorvaldsens Kristus.

Vi hade kommit om eftermiddagen och skulle stanna en vecka. Efter kaffet och saften fick jag gå ut och leka i trädgården ensam. Men med sträng tillsägelse af min mor att i god tid komma hem för att snygga mig till kvällsvarden.

Och jag ströfvade kring i trädgården af hjärtans lust. Och hur jag där ströfvade, fann jag en stor skatt, som kom mitt hjärta att banka af hänryckning.

Under min jakt efter skalbaggar hade jag plötsligt kommit att lyfta på en bräda, som låg öfver halmen utanför en drifbänk. Och därunder krymde det af de allra näpnaste små snokungar. Jag fick fatt i en tombutelj, som jag fyllde, och då jag räknade min fångst fann jag den uppgå till ett antal af 27.

I detsamma ringde det första gången däruppe till kvällsvarden. Jag hade att rusa upp, gömmande buteljen under min rock. Inkommen fick jag brådtom att tvätta mig och vattenkamma mitt hår. Buteljen gömde jag under den hvita sängen.

Efter kvällsvarden blef det s. k. aftonbeaktelse med psalmsång. Den föreföll mig ändlös. Jag brann af längtan att blifva ensam med mina små djur.

Dörren till hallen stod öppen. Sängen var nu bäddad, men under densamma låg buteljen kullslagen. Endast tre små ormar voro kvar. Hur den kunnat falla omkull är mig än i dag en gåta. Möjligen hade pigan kommit att oförmärkt göra det, då hon bäddade och fallet skett ljudlöst mot mattan.

Med ett ljus i handen gick jag nu omkring för att plocka orm, som fiskare med lykta plocka dagmask. Men till min sorg kunde

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

GRATIS

erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktkalog med ringmått, med tusentals juvel-, guld- och silfverpjeser illustrerade i värden till millioners kronor.

KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

jag endast återfinna fyra. De öfriga voro förlorade för mig. Tyvärr återfanns ettansenligt antal af dem redan samma natt i de gamla fröknarnas sofrum, hvilkas dörrar stått öppna ut mot hallen.

Det blef en dyster natt med många skrik och många bittra tårar — min mors och mina egna. De senare voro saknadens. Tidigt följande morgon sändes jag hem. De gamla fröknarna och min mor lämnade herrgården samma dag. Efter att icke på femton år hafva varit utanför gränsen af sin egendom, hade de plötsligt funnit det lämpligt att för hälsans vårdande tillbringa någon tid vid Söderköpings surbrunn. Under tiden kunde huset omsorgsfullt utvädras. Jag återsåg dem aldrig mera.

DEN HETASTE DAG JAG någonsin upplefvat var en gång i den gamla indiska staden Madura — vida beryktad för sina åldriga klipp-pagoder.

Det var om middagen och jag halfåg nästan oklädd under punkan, som gnisslande svängde öfver mitt hufvud, satt i rörelse af en kopparbrun man utanför på verandan. Då knackade det på dörren, och jag ropade stig in. Det var en katolsk präst som bad mig teckna en allmosa i en medförd bok. Jag började utfråga honom om djurlifvet i den kringliggande djungeln, och han gaf mig en hel del intressanta upplysningar. Bland annat talade han om, att trakten var oerhördt rik på alla möjliga slags ormar. Som jag på lediga stunder roade mig med att samla djur för museerna därhemma, frågade jag honom om han kunde skaffa mig några exemplar. Han lofvade att till tack för mitt lilla bidrag till hans kyrka göra siff bästa, och så gick han.

Knappast en half timme hade förflutit, förrän min singalesiske boy — samme yngling, som då han två år senare på Mauritzberg körde gamla svarten, fick henne, stackarn, att springa för brinnande lifvet genom att härma en cobras hväsande — kom in och sade: "Master, There is a fellow here with a snake". Jag lät honom komma in. Det var en smalbent indier med röda kasmarcken i pannan. På ändan af ett spö hade han en snarad, lefvande liten orm.

Jag blef mycket glad. Ormen stoppades försiktigt ned i en lämplig gallerbur från min packning. Jag gaf honom femtio annas.

Han hade knappast hunnit gå, förrän en ny smalbening inträdde, också han med en snarad orm. Samma procedur. Mannen fick 25 annas.

I dörren mötte han två män med snarade ormar. De fingo vardera 5 annas. Kommersen började blifva liflig.

Då inträdde ägaren till det bungalowhotell, där jag bodde, med en bekymrad min.

Sir, sade han, hvad är meningen? Gården vimlar af kulis, och alla ha de lefvande ormar i snaror, och alla fråga de efter den galne sahiben. Förlåt en fråga, sir, men har ni noga öfverlagt följderna af edert handlingssätt? Har ni betänkt, att i Madura finnas öfver 100,000 infödingar, och med moderat ansträngning torde hvar och en af dem före kvällen kunna prestera 17 stycken, d. v. s. en samlad stock af en miljon sjuhundratusen ormkreatur. Fränsedt det faktum, sir, att detta etablissement saknar tillräckliga och lämpliga magasin för ett dylikt upplag, skulle jag som min privata uppfattning vilja

framhålla, att om ni utsatt premier för utrolande af ormar, torde ni antagligen hafva frambesvurit en rörelse, som ni knappast torde kunna behärska, så vidt ni icke bakom eder har åtminstone the Bank of England.

Situationen var betänkelig. Jag frågade hvad jag kunde göra.

— Taga första möjliga tåg, sade han, men lämna hotellet bakvägen, sir. Jag har redan låtit barrikadera ingången.

Kvinnorna begära rösträtt.

DUN HAR MED ANLEDNING AF den opinionsyttring af Sveriges kvinnor till Sveriges riksdag, som nu förberedes, innehållit en utredning af en så auktoritativ författare som Ellen Key. Hon drar undan för de kvinnor, som hon kallar de röstpliktsvägrande, alla de skäl de skulle kunna anföra mot att sluta sig till kvinnoopinionen för rösträtt, och Ellen Key är dock den af våra berömda svenska kvinnor, som ifrigast hållit på kvinnans bevarande åt hemmet.

Vi vilja heller icke i dag åter gå in på de skäl, hvarför den svenska kvinnan bör ha rösträtt liksom hennes medsystrar i Finland och Norge ha den och i Danmark äro på god väg. Vi vilja blott påpeka för dem, som möjligen icke skulle ha reda därpå, att nu har arbetet begynt med insamlandet af de tiotusentals namnen, som tillsammans skola representera kvinnornas mening. Arbetet har begynt och hela landet har sina blickar riktade på detsamma. Både de, som önska det framgång, och de som önska ett fiasko och gärna skulle vilja bidra till ett sådant, vänta med intresse på dess utgång.

Har Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt satt handen till denna plog, så blir det en hederssak att se till att hela landet blir genomplöjd. Af dess medlemmar kommer därför att krävas ett ganska omfattande arbete med själfva organisationen och insamlingen af namnen. Men af det stora flertalet kvinnor kommer att fordras blott en namnunderskrift. Den arbetande organisationens medlemmar begära icke att alla kvinnor skola ha tid eller kraft eller lust att tillhöra en förening med hvad som därmed följer. Men de borde kunna begära att de skola vara med, när det gäller att sluta upp kring krafvet på full politisk medborgarrätt, det vill säga samma rätt att välja och väljas till riksdag och landsting som den Sveriges män äga.

Till eder alla kommer förr eller senare under denna vår en husbesökare, som begär ert namn på en lista. Hon är lika korrekt som ni, lika tillbakadragen som ni, hon tycker kanske att det är en smula olustigt att ringa på främmande folks dörrar. Men hon älskar den sak hon arbetar för, och det är viktigt för henne att få er med, det är mycket allvarligt om ni vägrar. Hon har goda skäl för hvad hon begär, känner ni dem förut, och det gör ni antagligen, nå, så mycket bättre, känner ni dem inte, så lyssna till dem och läs de skrifter hon ger er. Tänk öfver saken och kanske, när ni gjort det, ni skall möta den tillbakavärdande husbesökaren med den glädjande frågan: kan jag icke ge något mera än blott mitt namn? E. W.

Vårveckor.

Skiss af SIGRID BÖKLIN.

(Forts. o. slut.)

ADEMOISELLE — ROPADE han, och viftade både med stråken och fiolen — mademoiselle! —

Jag stod i fönstret med händerna på ryggen.

Mademoiselle la suédoise — n'est ce pas? — log han.

— Oui, monsieur — svarade jag, (visst ganska stelt).

— Vill ni inte göra mig det stora nöjet, mademoiselle, att än en gång spela la petite chanson la! Jag förstår att så — just så måste den spelas.

Jag fick den en gång af en vän — en vän som rest däruppe i ert land. Det måste vara underbart, ert vackra kalla land — edra snöberg — midnattssolen! — — —

(Han är bestämdt fransman, tänkte jag och småskräffade invärtes. Snöberg — midnattssol! Naturligtvis!)

— Och ni, mademoiselle, ni är ju så ljus — jag har sett er gå öfver gården och genast sade jag till mig själf: Voilà une scandinavie — så hög och blond och rak — — — (Han är säkert fransman — tänkte jag.)

En auto brummade ute på gatan. Väsna-des och stannade utanför vår port.

Min musiker lade bort fiolen och stödde armbågarna mot fönsterkarmen.

— Ni spelar vackert, mademoiselle! Vet ni — jag har så länge gått och väntat på att få säga er det. Isynnerhet! — — —

— Lena! — skrek Wanda nere i porten. — Så bra att du var i fönstret — vi ä' här i auto för att hämta dig. Vi ska slå på stort — fara till Bellevue. Krångla inte nu! Kom! — — —

Den 3 april. — Våren är här! I jardin du Luxembourg blomma rhododendron och kastanjeträdens brunklibbiga knoppar ha svällt riktigt mycket på de sista dagarna.

Mellan husväggarna är det heft.

I dag när jag kom från min timme hos professorn, log jag en omväg genom en af jardin'ens mera aflägsna gångar.

Jag måste få gå, om också bara några steg på gräsmattan. Blunda och leka Lindegården. Jag är utledsen på asfalt och hårdtrampade vägar. — —

Jag var redan bortom den stora rhododendrongruppen.

— C'est défendu — — sade en glad röst bredvid mig. Där satt musikern på bänken, barhufvud, med sin bredskyggiga hatt och violinlådan bredvid sig.

Han såg ännu mera ut som en pojke på så här nära håll och han skrattade med hela ansiktet.

Vi hade ju samma väg hem. Så att vi följdes åt.

— Jag gick och låtsades att jag var hemma i Sverige — sade jag då vi gingo ned mot grindarna. — Jag tror inte att maken till Sveriges vår finns någonslädes på jorden — —!

— Nej — inte sant, inföll min musiker ifrigt. — Det vill säga, jag har så ofta hört den beskrivas af — af min vän — tillade han. Han gick hela tiden med hatten i hand och såg på mig med sina trohjärtade grå ögon. (Ogon, som mycket väl kunnat vara svenska.)

P. S. Jag glömde säga det. Jag hade rätt! Han är fransman. Från les provinces nå-

Zenith's Växt-Margarin är det förnämsta!

gonstädes norr ut. Att han inte var parisare märkte jag genast på utfallet.

Han är monsieur Henri Richard och precis tjugo år.

Den 16 april. — Paris — du är bedårande! Sol och blå himmel! Människorna gå omkring och småle mot hvarandra.

I privathusens förnäma trädgårdar längs vår tysta gata kvittra fåglarna och grönska alla buskar — man går förbi — och fångar i ett ögonblick genom höga smidesgrindar en skymt af undagömd våriddyll, som gör en glad.

Blomsterförsäljerskornas korgar äro fyllda af hvit konvalje — Voici, — les muguels, qui portent le bonheur! —

Kastanjeträdens knoppar spricka ut i jarden du Luxembourg. Stenbassängernas stilla vatten spegla blått och klungorna af gula påskliljor lysa som solfläckar i den skimrande späda grönskan. I de breda hufvudalléerna leka barnen från hela Quartier latin.

Monsieur Richard och jag promenera tillsammans olofvandes på gräsmattan därborta i sidogångarna, hvar gång jag kommer från professorn. — — —

Den 24 april. — Tiden flyger. Den tolfte är elevkonserter. Jag får lof att vara flitig nu!

Wanda stormläser.

Monsieur Henri har återigen spelat hela kvällen däruppe. Till sist Vieuxtempkonserter.

Jag satt i skymningen på bordskanten bakom gardinen och tänkte — lycklig han! Nu vet jag det — om jag lefde och spelade till mitt hundra år — dit när jag aldrig. Längtan bor kanske inom mången. Gnistan — inom de få. De lyckliga!

— — — I öfvermorgon flyttar monsieur Henri härifrån, till ett billigare kvarter.

Jag tror att monsieur Richard-père inte alltför gärna ser att hans ende son ligger och spelar i Paris i stället för att förbli en hederlig landman, som han själf.

Monsieur Richard-père är visst särdeles konservativ!

— Men jag kan inte lefva, om jag inte får spela — säger monsieur Henri och kör bekymrad alla fingrarna genom sin chevelure.

Den 1 maj. — Hurra! Jag far hem till Lindegården!

Telegram i dag: — Bror Görans bröllop ändradt. Blir den tolfte. Kom när du kan! — Far. — — —

P. S. I första glädjen i morse tänkte jag inte på elevkonserter där jag skall spela.

Den tolfte — samma dag som bror Görans gifter sig — — — nej, hem måste jag!

Den 3 maj. — Madame säger att jag går omkring och ser strålände ut, midt i all brådskan. Hon snörper därvid litet sötsurt på munnen.

Jag bedyrade henne i dag vid middagsbordet att jag trifs så bra hos henne och haft alldeles förfärligt treffligt. Men frågade henne om inte också hon skulle bli glad, om hon varit i Sverige nästan ett helt år och så, ett, tu, tre, fick fara hem till Frankrike igen!

Då blef hon mycket förvånad och sade: — Mais ça — C'est autre chose! — De rara egenkära fransmännen!

— — — Monsieur Henri — honom har jag naturligtvis inte sett sedan han gaf sig af i förgår, den första.

Han satt med sitt pick och pack i en fiacre

och for utför gatan. Jag och Wanda, som jag hämtat efter hennes föreläsning i la Sorbonne, gingo hem till lunchen.

Han fick genast syn på oss och viftade åt mig med hatten. — Au revoir, mademoiselle la suédoise — jag tyckte att han såg illmarig ut.

Jag fann det själf alldeles onödigt att jag skulle bli, om också bara helt litet, röd. Och Wanda lät höra ett långt utdraget — ååh! Hon var för trött för att säga mer!

— — — Jag skulle i alla fall gärna vilja se monsieur Henri en gång till. Och säga adjö åt honom. — — — Bra gärna, i alla fall! —

Den 4 maj. — I eftermiddags hade flickorna beslutat att vi allesammans, mig till ära, skulle dricka té på vårt allra flottaste ställe vid Avenue de l'Opera. Wanda höll ett litet tal — vi voro allesammans rörda och kommo öfverens om att vintern här nere i alla fall varit bra trefflig och stämningsfull.

Efteråt skildes vi. Flickorna skulle gå ärenden, åt hvar sitt håll. Jag for hem för att börja packa. Vid le Louvre tog jag hästomnibusen, klättrade upp på taket som vanligt. Vi skrallade öfver den öppna platsens stenläggning. Det började redan skymma, bågglamporna voro tända uppåt Tuilerierna. Men bortom Eiffeltornets mörka järnskelett brann himlen i solnedgångsrödf.

Vi foro ut på bron öfver Seinen. Vattnet gled blankt och svart in under brohvalfven. Den röda lanternan på en kolpräm speglade sig med en liten, lustig slingrande reflex där nere.

Lykterna tändes längs kajerna, en och en. Öfver hela virrvarret af dunkla huskonturer, månghundra blinkande ljusprickar och speglande vatten höjde sig Notre Dame's allvarsamma silhuett.

— Sista gången — tänkte jag. Den har alltid varit min favorittur den här turen hem, i skymningen, uppe på bussaket. Midt genom gatumyllet, men ändå högt öfver det, och så ut på bron — allt vidgas omkring en, mister sin berörbara verklighet. Staden blir en sagostad, af tätande skymning, ljus och vatten.

Jag vet inte riktigt hur jag kände det. Mest kanske som en blandning af andakt och vemod. Något liknande det jag känt inför mina mest älskade taflo däruppe i le Louvre, eller då jag i morse tog afsked af den lilla gamla kyrkan bakom det ståtliga nya kvarteret. —

Det bar utför, på bortre sidan af bron. Strax skulle vi slukas af vänstra strandens trånga gator.

— Farväl, Paris — sade jag — min sagostad!

Då stannade vi. Inklämda mellan två klumpiga motoromnibusar, af hvilka den ena försökt köra om oss. Det blef hastigt stopp i trafiken. Vår kusk och de bägge chaufförerna började öfverösa hvarandra med ovelt. (Deras ordflöde vid liknande tillfällen härnere gränsar till det otroliga.) Vi kommo hvarken fram eller tillbaka.

Där framme vid brons stenbalustrad stod en smal figur i grå värkostym och bredskyggig hatt. Och vände ryggen åt allsammans, med händerna i fickorna.

Så for jag kunde, klättrade jag utför trappan. Hur jag kom helskinnad ur röran på bron vet jag inte.

— Bon soir, monsieur Henri — sade jag bredvid honom.

Han blef inte så förvånad som jag tänkt mig det. Han bara vände ett tragiskt ansikte mot mig.

— Léna — jag är så ledsen — började han.

Häpen stirrade jag på honom.

Ty monsieur Henri hade sagt de där orden på svenska, ren, tydlig svenska.

Jag fick inte fram ett ord. Där stodo vi, midt emot hvarann. Han såg alltjämt på mig med samma ömkliga min.

Jag vände mig från honom och tittade på en kolpräm, som kom framglidande under oss.

— Ni har burit er illa åt — sade jag slutligen, mycket torrt. (Han är svensk — tack, gode Gud — for det genom mig.)

— — — Vi gingo nedåt kajerna i lyktskenet. Och monsieur Henri — som inte alls är någon monsieur Henri utan Dick Henrik Norden och uppe från Bergslagen — bekände ångerfullt hela historien.

Jag kunde inte hjälpa det — jag skrattade. Det var för löjligt när jag omigen tänkte på scenen i fönstret den där eftermiddagen för en månad sedan. Han spelade sin roll storartadt den gången. Jag blef ju fullständigt öfverrumplad.

Först hade han tyckt att det var ett lustigt påhitt. Sedan — berättade han — var mademoiselle la suédoise så trefflig och entusiastisk då hon talade om Sverige, (hvilket hon fick lof att göra hvar gång de voro tillsammans!) och så spelade hon våra gamla svenska folkvisor så vackert att — —

— Ja — sade jag — jag spelar inte "Vårvindar friska" i tempo di mazurka! — — —

— Ja, men jag lyckades i alla fall — inföll han, triumferande. — — —

Alla klockor slog sju, då jag plötsligt kom ihåg att madames sista ord då vi i en klunga gåfvo oss af till tékalaset, varit att vi skulle äta tidigt i kväll.

Dick följde mig.

— Léna — sade han, vi gingo längs den tysta halmörka trottoaren utmed jardin du Luxembourg och en svag doft af grönska drog emot oss, — Léna, de säga härnere att det kan bli något af mig, då jag blir färdig. Vill — vill du också tro det. Säg!

Ser du, far vill ju så förfärligt gärna att jag skulle stanna på Bråfäll, på gården där hemma i Bergslagen. Han riktigt sörjer öfver det här. Men jag kan inte. Jag kan inte! Jag måste spela. — —

Jag gick och kände mig så glad att jag velat dansa. Så det doftade där inifrån trädgården!

— Käre Dick — sade jag — vi få väl fara hem vi två till din far, och bedja honom att han har tålmod med mig och lär mig sköta om gården, medan du är ute på eröfringsstråt genom världen, med din fiol! — — —

Någon packning blef det alltså inte af i eftermiddags!

Jag kom tvärtom litet försent till dinérn, hvilket var förrargligt, när jag fann alla väntande på mig och madame för min skull hade lagt bort både brödspenaten och de sura champinjonererna och ordnat det hela litet festligt med dessert och vin att skåla i och en stor bukettt vårblomster i alla möjliga färger vid mitt kuvert.

Vi hoppades alla på snart återseende, matgästerna gjorde mig en massa frågor om Sverige, som de egentligen förut aldrig intresserat sig något vidare för. Och jag kysste efteråt madame vördnadsfullt på handen och bjöd hela tiden till att tala så mycket och så korrekt som möjligt för att visa att jag gjorde heder åt hennes franska konversationsstimmar. — Men inom mig sjöng det!

Till "Idun" ärade läsarinor!

Till medlemmar af Turistföreningen
lämnas 10 % rabatt.

A.-BOL. C. ALB. KLINTBERG

(Ohlén & Klintberg)

Klädeshandel, 16 Drottninggat., Sthlm.

Specialaffär för Dämdräktslyger och Blå Cheviot. Senaste nyheter för våren.

Proofer sändas gratis och franko.

Den som verkligen vill hafva det bästa köper alltid

Cerebos Salt.

Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Två Medelhafsdikter.

Månsken.

OÄNDLIGT LIGGER HAFVET I MÅNESKEN
med vågar utaf silfver så breda.
Jag längtar att glida likt vågen dithän
utan aning hvart stigarna leda.

Jag ser bara ytan med glitter och glans
och glömmet allt hvad djupet kan dölja.
Där borta simmar hafsfrun med näckroskrans
och lekande delfiner henne följa.

Jag vill ut, långt bort! Jag vill plöja i sår
denna gliftrande trolldig som drager,
som lockar och leder till Undernas skär,
där drömmarnas borg står så fager.

Den fimrats af önskan och längtan het,
som människobarn vågat hysa.
Hvad hjärtan ha drömt uti hemlighet,
som eldslågor flamma och lysa.

Men blott för en enda flyktig sekund
i månvägens gliftrande strimma
syns Undernas skär hvarje midnattssund
med sitt slott utaf vågor och dimma.

S:t Jean.

EN LITEN KYRKOGRÄD MED VÄRDAR
fromma,
där mellan gipsmadonnor rosor gro.
Där röd geranium slösar med sin blomma
och mörk cypress bevakar dödens ro...

På klippans spets som fågelbo den hänger,
och under gliftrar djupblå Medelhaf.
Ett vildvin yppigt öfver muren klänger
och smyckar kärleksfullt en bortglömd graf.

Här är så tyst — blott hafvets brus mig
vaggar
i dröm om det, hvartill mitt hjärta frår...
Bland mjuk mimosa spira kaktusens taggar,
en sinnebild af lifvets fröjd och sår...

Se, sol går ned — till guld bli alpens toppar,
helt nyss i violetta vågor klädd —
Nu sluter aftonvinden blommans knoppar
och vaggar dem till ro på mossans bädd.
IDA BERGLING.

Vinjet af
John Berg-
ling.

— Kära barn, så glad du är — Wanda tog
mig under armen, då vi för sista gången
gingo tillsammans in till kaffet i salongen.

Jag höll henne tillbaka och såg mig om-
kring. — Wanda — sade jag — han är
svensk och vi ska gifva oss om två år!

Den 5:te maj. Ombord på nordexpres-
sen. — Det blef svårt att taga afsked af
Paris. Och af monsieur Henri-Dick!

Käre Dick! Vi hade kommit öfverens om
att han inte skulle komma till tåget. Så
godt som hela pensionatet var ju där.

Men just som de smått igen dörrarna och
vi började glida ut ur banhallen, var han där
ändå, ett, tu, tre, framom alla de andra som
drogo fram näsdukarna och började vifta,
(Wanda har sagt dem att det brukas så, i
Sverige).

Varm och röd, med strålande anlete kom
han, med långa steg och en väldig knippa
liljekonvaljer i händerna, fram under mitt
öppna fönster.

— Kära Léna — ropade han och kastade
blommorna upp till mig — jag måste se
dig en gång till!

Och — du ska få se att jag ska lyckas —
att jag har lyckats, om två år! — — —

Jag såg naturligtvis bara Dick, när vi ån-
gade i väg. Hans kära ifriga ansikte och
fillrufsade hår. Och den bredskyggiga
halten som svängdes. Ända tills vi, slam-
rande öfver otaliga växlar, lämnade banhal-
len ur sikte.

Och nu är jag på väg hem till Lindegår-
den! Jag kan knappast tro att det är sant
alltsammans! Tänk — i öfvermorgon så här
dags är jag i Sverige igen — i mitt kära
gamla Sörmland! — — —

Tåget rusar alltjämt framåt, skakar och
slingrar. Det är svårt att skriva. Jag slutar
nu. Jag skall begravna näsan i mina lilje-
konvaljer. Och fundera på något roligt.
Så de dofta, mina hvita konvaljer! Hur är
det de ropa, just nu, i gathörnet därnere i
Quartier latin:

— Voici-les muguets, qui portent le bon-
heur! — — —

Familjeafton.

DET VAR NOTARIEN STRÖM SOM
ringde på, förklarade värdinnan,
när hon kom in igen från tele-
fon. Om måndag går vår för-
sta familjeafton af stapeln och
han bad, att jag skulle underrätta så många
som möjligt.

— Nå, det var då för innerligt väl, ut-
brast fru Olsson med låtsad naivitet, det
kan verkligen vara på tiden att man nu på
vårsidan får en afton i veckan ograverad
att ägna sin stackars försummade familj och
äfven ge sin egen ihåliga, bortplöttrade själ
en smula näring. Vi ha verkligen riktigt
längtat att få en enda afton ledig, så att
Göran kunde läsa Julius Cæsar högt för
oss, innan vi resa till Stockholm.

Hvad menade hon? Från alla tre bridge-
borden möttes hon af idel förundrade blic-
kar och kamrerskan Linder kastade den blå
leken på bordet så det smällde.

— Hvad är det, du pratar, Louise, nog
mätte du väl veta, att det länge varit på tal
att vi skulle råkas en gång i veckan i stora
ordenssalen med våra handarbeten, men —
utan bridge, dans och mat — för att göra
musik och läsa högt. Helst någonting ak-
tueellt, som sedan kan tas upp som ett lämp-
ligt diskussionsämne. Julius Cæsar skulle
passa utmärkt.

— Jaså — på det viset, sade Louise Olsson
och bladdrade tankspridd och ointresserad
med korten. Så-å — hädanefter skola familje-
aftnarna helighållas i stora ordenssalen. Ja,
det passar ju i stil med det hela. Vårt
bröllop fira vi på en banal guldkrog, en
järnvägskupé eller ett hotellrum får be-
vitna våra käraste, hemligaste minnen, på
ett annat slags hotell, omgifna af idel främ-
lingar, skänka vi lifvet åt våra barn, dessa
barn, som vi sedan aldrig lära känna. Vis-
serligen ha vi ju något vi kalla vårt hem,
ett ställe, där vi sofva, där vi äta våra fru-
kostar, där vi släppa lös våra utpinade och
jäktade nerver och först och sist, där vi ta
emot våra och våra barns så kallade vän-

ner. Familjeaftnarna däremot de — de
helighållas förstås i någon hotell-, mäss-
eller klubblokal, tillsammans med hela värld-
den.

— Men, Louise, afbröt värdinnan, du talar
ju som om du vore din egen mormorsmor.

— Ja, och jag önskar också att jag vore
det. När tro ni egentligen att Göran och
jag råkades sist, jo — i somras, den där
falliga veckan vi flydde ensamma upp till
fjällen — och dock finns det inga människor
som ha så trefligt tillsammans som han och
jag. Jag tycker att jag råkar alla andra
mer än honom — man får ju aldrig sin
man till bordsgranne vid middagarna eller
vid bridgen. Tro ni egentligen, att våra
män, när de komma hem från sitt ofta an-
strängande arbete, tycka att det är så roligt
just att bara kasta på sig fracken och störta
ut igen. Det blir förstås som ett slags be-
rusande gift, som inte de heller kunna und-
vara till sist, men i grunden äro de myc-
ket mer hemkära än vi numer. Männen
ha ju rasat ut för länge sedan och nu är
det som om vi kvinnor ville ta skadan igen
för att vi i århundraden härskat och verkat
inom hemmets fyra väggar. Men detta är
nu mäns och kvinnors ensak — det är barn-
nen, som bli mest lidande på det. Hvad veta
vi om våra barn, hvad veta de om oss —
och hvad veta de om ett hem? När vi för
en tid sedan gingo igenom veckans pro-
gram — vi letade efter en dag, då vi alla
kunde vara lediga för att göra en utflykt
tillsammans — så fanns det inte en dag som
stämde. Kommittéer, föreningar och bjud-
ningar fyllde veckans alla dagar. Då upp-
hof den yngsta familjefelningen, Per Olof,
som ännu inte ens är "ömfoting", sin röst och
undrade hvad det då egentligen var för me-
ning med att vara familj — och det undra-
de vi med. Nej, hälsa du notarie Ström
att oss skall han inte räkna på. Men —
förlåt — den här gången är det visst mitt
fel att det blef en riktig fru- och prat-bridge.
Hvem var det som hade gifven?

HEDVIG SVEDENBORG.

Pröfva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN

är den bästa kokbok för det
svenska hemmet. — — — — —
På mindre än 2 år har den utgått i
öfver 25,000 ex. — Pris: Kr. 5:50 inb.

SLOTTET PÅ SLEFVERKLIPPAN.

Hos Grefve Birger Mörner på Mauritzberg.

ATER OCH ATER IGEN FÅR den, som reser omkring i vårt land, anledning att beundra den säkra smak och den kunnighet som ådagalades af de gamla herrarna och stormännen, när de letade ut platsen för sina slott och gårdar. Det var inte bara ur strategisk synpunkt man valde läget, man hade en mycket stark känsla för hvar det tog sig bäst ut i terrängen, och hvar man kunde beräkna få den vidaste och vackraste utsikten från slottsönstret. Vackra platser för dem, som vilja bygga slott, finnas väl ännu i landet, men de bästa äro upptagna, och på en af dem ligger Mauritzberg. Där Bråviken är som bredast skjuter en klippa lik ett väldigt hammarhufvud ut i vattnet, och på denna klippa, som ger silfver ur gråstenen, ligger en stor hvit byggnad, mycket enkel utan annat smycke än den enkla skönheten i sina proportioner samt sin vördnadsvärda solida ålderdom. En rak allé leder upp till gården, som inramas af två låga långa flyglar, vilkas dimensioner äro mycket väl afvägda mot hufvudbyggnadens. Den ena är ekonomifdelningen, där "mamsell" residerar. En gästvänlig gammal sten-trappa med ett räck af vackert smide leder upp till porten; man står på tröskeln till Mauritzberg.

Slottet har gamla anor. Dess förste ägare var Svante Grip och sitt namn har det af Mauritz Birgeron Grip, som på 1500-talet ägde det samma. År 1719 brändes det af ryssarna under deras visit i Bråviken. Den som uppförde det på nytt på den

MAURITZBERG

VID BRÅVIKEN.

BIRGER MÖRNER.

gamla grunden var greve Claes Ekeblad. Hans och hans makas vapen, hon var en grevinnan Mörner, sitta nu öfver portalen. Grevinnan planterade på terrassen åt sjön en ek, som kallas Mörnerska eken och nu breder ut en vackert vuxen krona upp mot lakåsen. Mauritzberg har för öfrigt många vackra ekar i sin stora park utmed sjön och en af dem är Heidenstams.

Mauritzberg har sedan det återuppbyggdes haft en hel rad af ägare och har nu i ett par år varit i Mörnerska familjens ägo.

Det är greve Birger Mörner som gifvit Mauritzberg den prägel det nu har af gammalt svenskt herresäll eller rättare återgifvit det den stämning, som det måste ha ägt i gångna århundraden. Dess inredning stämmer nu fullkomligt med dess vackra och vördnadsvärda yttre.

Då Iduns läsare sist sågo greve Mörner vid sitt arbetsbord stod detta i Paris, och där påstår han sig

alljämt ha sin hemvist, så vidt man det kan, då man just är på väg till Söderhafvet. En gäst får dock det intrycket att Mauritzberg är Birger Mörners egentliga hem. Det bär tydliga spår af honom själf, hans reselif, hans vapen, hans smak, hans arbete. Under sina år utomlands har han samlat många vackra och dyrbara ting, men man vet icke om man mest skall beundra hans vakenhet och goda blick som samlare eller den skicklighet, hvarmed han smält samman alla dessa föremål från hela världen, så att totalintrycket blir det att hvarje möbel, hvarje tafel är anskaffad just för den plats den fått, och att detta hem stått orubbadt som det nu står genom generationer. Dock möblerades slottet på några veckor.

Före Birger Mörner ägde Mauritzberg intet arkiv, det har nu redan ett ganska stort sådant. Af Fröding, Strindberg och Heidenstam bland andra finnas bref och manuskript, som för kännare torde erbjuda

Efter "AuroraKönigsmarck" nya sagor från Söderhafvet.

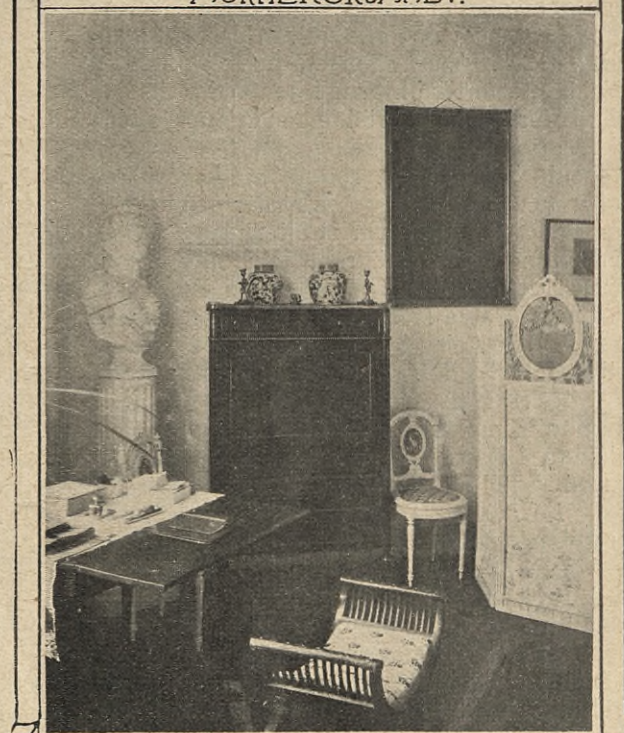
det största intresse. Arkivet finnes f. n. inrymt i biblioteket, det rum som mest afspeglar författaren och forskaren Birger Mörner. Böckerna kring väggarna innehålla en liten del af hans boksamling. När greve Mörner gifvit ut sin sonettsamling "Gyllene Bin" förklarade en missnöjd landsortsrecensent att han "skulle vilja veta ur hvilken bok författaren hämtat sin visdom". Han borde ha blifvit förd till de digra memoarverken, som fylla en hel hylla, för att se för sig själf!

Greve Mörner har från England fört med sig intresset för att individualisera sina böcker. Det är inte nog med att de skola vara originalupplagor och om möjligt nummerade samt försedda med ex libris. De böra dessutom ha något, som skiljer dem från deras syskon af samma upplaga, gärna en dedikation af författaren eller, inklustrad på försättsbladet, en fotografi af honom, möjligen af hans fru, af hjälten i boken, af någon plats som beröres i den. En boksamling, på detta sätt behandlad, får naturligtvis ett särskildt värde.

Kanske är biblioteket det rum på Mauritzberg, där man trifs bäst. Luckorna skjutas för, bronslampan på det väldiga runda bordet är tänd, man sitter godt i de engelska stolarna. På väggarna mellan hyllorna elsningar af Dürer och Rembrandt, man häktar ner en af dem och betraktar eller tar en bok ur hyllan, möjligen har den generöse värden lagit fram en af sina kartonger med manuskript, man letar ut originalupplagan ur hyllan och sätter sig till att jämföra. Själf arbetar han kanske inne i sitt skrifrum, men kom-

MÖRNERSRUMMET.

FRÖKENRUMMET.

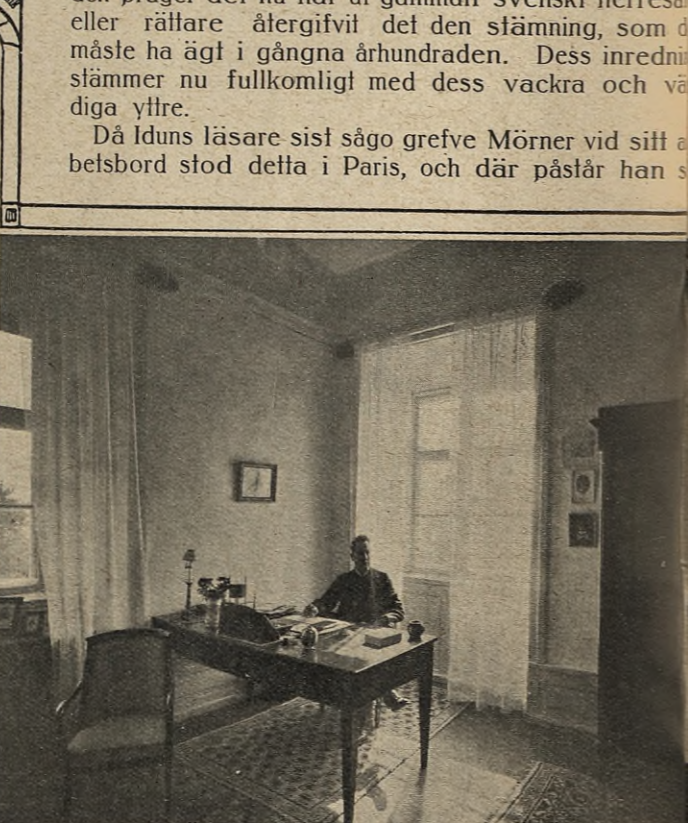
TRAPPAN MED VAPENSAMLINGEN.

ETT EXOTISKT HÖRN.

BIBLIOTEKET.

ARBETS-RUMMET.

BRÅVIKSRUMMET.

MATSALEN.

mer in ibland efter en bok eller en afskrift, och när arbetet är slut för kvällen kan man bestämdt få honom att ta med in sitt manuskript och läsa något ur Maria Aurora Königsmarcks krönika, och barocktiden kommer tillbaka med dess öfverdåd, dess lätt-sinne och dess tungsinne, dess glans och dess nöd, men Aurora är barockens hjälpinna. Läsningen ger författaren anledning till att berätta många dramatiska händelser ur bokens tillblifvelsehistoria, hur idén kom till honom med ett bref från Aurora till Moritz af Sachsen, hvilket följde med på köpet vid ett autografinköp, och hur hennes och hennes bröder och hennes ungdoms älskades historia så småningom stått upp ur Europas arkiv.

Allt är så fridfullt och stilla. Birger Mörner tyckes passa så bra i sitt slott, bland sina vackra saker, vid skrifbordet och i biblioteket, att man har svårt att falla att han dock befinner sig inför uppbrottet och att blott avslutningen af Aurora håller honom kvar. När detta skrives är sista kapitlet aflämnadt till Norstedts förlag, som ger ut boken i höst, och grefve Mörner har redan lämnat Sverige på väg ner till Söderhafvet. Han har sedan sin vistelse i Australien en god vän, konsul Wahlen, som för öfrigt nyligen under sitt besök i Europa hållit bröllop med en ung svenska, som han lärt känna på Mauritzberg. Konsuln äger stora områden med kokosplantager nere på öarna och utrustar och bekostar en expedition, som skall undersöka naturtillgångarna på öarna, leta efter petroleum och mineral. Till denna expedition kommer grefve Mörner att sluta sig, medan han fullföljer sina egna studier, som närmast gälla folket själft. Grefve Mörner har redan i "Söderhafvets sagor" gifvit oss några af de poetiska skatter, som ligga obrukade och okända i dessa fjärran öar, och sedan han en gång fått se något af Söderhafvets under och härligheter, har hans längtan ständigt dragit honom dit tillbaka. Han har nu tagit farväl af Sverige på minst två år. Idun hoppas dock att under denna tid få höra af honom en och annan gång med skildringar från hans äfventyr i Söderhafvetsarkipelagen.

Men vi återvända till Mauritzberg, i hvars fridfulla bibliotek vi nyss lyssnade till Aurora Königsmarcks underbara öden eller betraktade några af de vinjetter hvarmed grefve Mörners kusin fru Gabriella Möllerberg utstyrt boken. Vi kunna icke lämna Mauritzberg utan att ha gjort en rond genom slottet. Den stora halfmörka förstugan med stengolf ha vi redan passerat för att komma in i biblioteket till höger. Här tar sig samlingen af vapen och sköldar samt de egendomliga träskulpturerna från ett söderhafstempel förträffligt ut. Man ser många prof på en konstskicklighet af en exotisk och rå skönhet, men det är ändå fördelaktigt för hemtrefnaden, att samlingen är begränsad till förstugan och trappuppgången.

I matsalen på ena sidan förstugan äro samlade släktporträtt, herrar och damer ur Mörnerska familjen, statsmän och krigare med ståtlig hållning. Här finns också ett skåp med en samling kristall, som har den underbara tunga djupa grå färg som gamla kristaller äga. Grefve Mörner är en stor kännare af gammal mässing och hans samling här af ger också "Spijserummet" sin prägel.

På nedre botten ligger äfven grefve Mörners privata rum, ett litet sofrum, där en praktfull italiensk sänghimmel, som tillhört hertiginnan Galliera, tillvingar sig beundran, samt ett skrifrum, helt och hållet möbleradt i kejsarstil. På nedre botten ligger också "Fröoken-

rummet", som är så äkta och genomförd Louis XVI, att det aldrig kunnat vara så äkta ens före franska revolutionen. Här står en byst af Marie Antoinette. Ludvig XVI i brons af Houdon har sin plats utanför. Öfre våningen är endast delvis möblerad. I trappuppgången ett par utmärkta gobelänger och bland mycket annat en originalritning af Erik Dahlberg. Midt fram ligger ett litet kabinet, som är prydt af taflor bl. a. af Lawrence och Constable. Här uppe är för öfrigt att märka Ivenne gästmur, Hjalmar-Mörners-rummet, som innehåller en rik samling af Hjalmar Mörners fidslypiska teckningar och akvareller, samt innanför detta Brååwijks-rummet, ett hörnrum, där man från bågge fönstren har en storslagen utsikt öfver trädgård och park samt Bråvikens skoginramade vatten med holmar och uddar.

Om sommaren är ångbåtstrafiken här liflig, men en Mauritzbergsgäst från vintern minnes en stålblå blank is mellan den gula vassen, där snön drivits ihop i flockar af vinden från Östersjön, så att man tror sig se ett fågelsträck af tusen hvita vingpar kommande från hafvet.

ELIN WAGNER.

Litteratur.

EN HANDBOK I VAXTFÄRGNING HAR UTGIFVITS på Ljus förlag af fru Elisabeth Wærn-Bugge, den kända experten inom området. Hennes recept och beskrifningar på arbetsmetoden äro synnerligen klara och utförliga och böra bli en god ledning för växtfärgerskan. För den ovane förefaller proceduren ganska fålamodspröfvande, men har man sett väfnader med växtfärgadt garn, så vet man att det väl utförda arbetet ger ett resultat, som blir lön för mödan. Boken kostar 1 kr.

En annan handbok för kvinnlig slöjd är Den lilla väfboken, utarbetad af Wilhelmina Bergman. Den innehåller en patenterad uppfinnning i konstväfnad att med 4 skaff och 4 trampor i vanlig väfstol och med samma solv och rustning som slät väf, utan några förändringar och tillägg, väfva randig och rufig dräll eller duktyg efter flere olika mönster jämte mattor, täcken, gardiner, möbelyg, förkläden, kostym- och klänningstyger. Denna lättare teknik lär vara mycket fördelaktigt för dem som vilja slå sig på väfnad som förvärfskälla. Boken innehåller flera väfmönster och kostar från Lundholms förlag Stockholm kr. 2: 50.

Öfver de kvinnliga arbetsområdena har Fredrika-Bremer-förbundets byrå upprättat en öfversiktlig tablå, som just blifvit tillgänglig till ett pris af 25 öre. De kvinnliga arbetsfälten äro uppdelade i åtta hufvudgrupper: praktiska yrken, undervisning, sjukvård och hälsovård, socialt arbete, statens verk, Stockholmstefon, bibliotek samt handels-, bank- och kontorsverksamhet. Man får reda på utbildning, löneförhållanden och arbetstillgång inom de olika fält, där kvinnorna hufvudsakligen söka sin verksamhet. En del specialyrken äro sålunda ej upptagna. Broschyren kommer att bli en god hjälp för villrådigas unga flickor och deras föräldrar, när det gäller att välja yrke. Boken fås af Fredrika-Bremer-förbundets byrå, Stockholm.

Svenska Turistföreningens års-skrift 1913 har i dagarna utsändts till föreningens 55,600 medlemmar, och den är alltfjämt en vacker och innehållsrik publikation, som förträffligt fyller sitt ändamål att stärka svenskarnes intresse för deras natursköna land, dess kultur och folk. Boken inledes med ett helt litet planschverk, upptagande de finaste vyer från olika delar af Sverige, hvarförutom texten, som bjuder på ett öfverflöd af landskapsskildringar och turistbeskrifningar, belyses af talrika och instruktiva bilder.

En fäktklubbssoaré i Göteborg.

Fröken Signe Bohm.

DEN FEST SOM Göteborgs fäktklubb i måndags anordnade å Palace Hotel inleddes med en del uppvisningar, hvilka gäfvö tydliga vittnesbörd om att medlemmarna under den korta tid eller något öfver ett år, som förflutit sedan klubben startades, med allvar och energi ägnat sig åt dess öfningar.

Någon kvinnlig fäktskola existerar tyvärr ej i rikets andra stad, men önskvärdheten af en dyliks startande gör sig nu gällande och skulle af allt att döma vinna liflig tillslutning endast en för sporten intresserad person toge initiativet till densamma. För att påvisa detta och samtidigt väcka ett mera allmänt intresse för saken

hade Göteborgs fäktklubb lyckats vinna gymnastikdirektören fröken Signe Bohm att medverka vid soarén, och i florettfäktning med en af klubbens medlemmar, herr Berlin, gaf hon synnerligen tilltalande och vackra prof på sin nobla konst.

Signe Bohm, som under sin studietid vid Sydsvenska gymnastikinstitutet i Lund äfven genomgick institutets fäktskola, fortsatte sedermera denna sin utbildning för den kände fäktmästaren monsieur L. Mahaut vid "Salle d'Armes Mahaut" i Köpenhamn. Efter att en tid hafva vistats i Heidelberg, hvarest hon gaf lektioner vid Ober Realschule, är Signe Bohm numera anställd i Göteborg såsom gymnastiklärarinna vid stadens folkskolor.

A. B—C—D.

Min vän från ungdomsåren.

I.

JAG SORJER DIG SEN TIO ÅR TILLBAKA, och ännu lefver minnet lika ungt.

Jag lärt att möta dagen: att försaka och hälsa glädjens budskap lika lugnt. Men tänker jag på dig, då slår mitt hjärta af högdidsstundens oro i mitt bröst.

Då tycker jag mig höra än din röst igenom år af grubbel och af smärta.

II.

ETT TACK FOR ALLT DU GAF, FOR ALLT du var för mig och är!

Ty minnet af din ljusgestalt vardt själens manna, när han svallt, vardt solen mot allt mörkt och kallt och hårdt och elakt här.

AXEL JOHANSSON.

Från scenen

I HENRIK IBSENS rika figurgalleri intar doktor Tomas Stockman alltjämt en orubbad ställning, trots årens och de växlande smakriktningarnas anlopp. Han är så allmänmänsklig, den idealistiske doktorn, och likaså den lifskrets han rör sig i, att vi känna igen honom precis lika bra 1913 som vi gjorde det 1882. "En folkfiendes" satir kan otvivelaktigt aldrig åldras — motsatsen skulle förutsätta en samhällslivets renodling och utluftning, som inte kan tänkas möjlig så länge de politiska och kommunala principerna tagas till intäkt för den enskilde på det allmännas bekostnad.

Alla samhällen ha sin lilla badinrättning med förörenadt vatten, som de kalla sin lifskälla, och ve den omstörtare, som vill skaffa rent, friskt vatten i den stinkande vätskans ställe — han blir utvisad och förklarad i akt af hela den samhällsbevarande massan. Längre ha vi inte kommit, alla straffpredikanter inom världslitteraturen till trots. —

Det Ibsenska snilleverket får nu som förr en förträfflig folkning på Dramatiska teatern. Herr Emil Hillberg kan med stolthet räkna sin Stockman-figur till en af de bästa skapelser vår scenkonst känner. Det naiva barnet, som bor i denne samhällsförbättrare, utgör själfva kärnan i hans framställning — det är tonarten, som bestämmer hela kompositionen, en frisk durklang, hvilken upprepas från scen till scen och aldrig skälfver eller maffas, hur ojämn striden än synes för denne riddare med idealismens söndertrasade baner i sin hand.

Ej mindre lyckad ter sig herr Hedqvist, som boktryckaren Aslaxen, måttans och försiktighetens odödlige representant. Den är träffad på kornet och af en obetalbar komisk effekt. Den byråkratiska borgmästaren återgifves af herr Personne, som efter premiären modererat sitt spel så att det nu vunnit i konstnärlig hållning, och herr Bæckström är Morten Kii, hvars fräna lustighet ingenting förlorat sedan sist. Smårollerna uppbaras med god verkan af fruarna Lindberg och Torssell samt herrar Nilsson, Cederborg och Högel.

Hermann Bahrs nya stycke "Principen", som nu ges på Svenska teatern, är hvarken så roligt eller så träffande som "Konserten". Man väntar ovetkorligen på en annan utgång af de båda barnungarnas förälskelse och af hela detta emancipationsgyckel, som doktor Fredrik Esch och hans hustru roa sig med i sin kolarfro på de "moderna" idéernas ofelbarhet.

Nej, styckets lefvande anda är Lene, den vackra kokerskan, hvars kärnsunda bondeförstånd och friska aptit på lifvet, fjärran från principer och "rörelser", äga en oemotsändlig lockelse. Och när nämnda kokerska har den lyckan att bli lefvandegjord af fru Brunius' talang, när hon får mönstra den besynnerliga världen med fru B:s vackra, kloka ögon och skratta med hennes friska skraft, så kan hon lugnt betrakta sig som den mest intagande kokerska, som någonsin regerat i ett fint herrskapskök. Utan en sådan Lene skulle styckets dagar redan vara räknade, men med henne får detta något vrängt konstruerade lustspel en glad verklighetston, som mal teorierna till stoft och ger åskådaren tillfälle till ett befriande löje.

Vasateaterns nyaste förvärf, lustspelet "Som man är klädd..." af Gabriel Dregely, kommer otvivelaktigt att gå hela våren. Stycket är helt enkelt ett fynd med sin lyckligt formulerade satir på människors eviga benägenhet att krypa och bocka för den stortaliga humbugen. Hjälten i stycket börjar som skräddargesäll och slutar som handelsminister, en metamorfos, som duktiga karlar i Amerika bruka tillåta sig, men då ha de uteslutande sina gedigna personliga förlänster att tacka för karriären. Här befinna vi oss i Ungern, och skräddargesällen är en fräck blagueur, som oupphörligt drar folk vid näsan, ej

Michael Ancher: Konstdomare. Olga Rinman foto.

Dansk konst i Göteborg.

ANSKARNE HA DRAGIT UPP till Göteborg och i Valands salar anordnat en utställning af modern dansk målar Konst, som änyo bekräftar, hur genomarbetad och i sitt måleriska uttryck varm och intensiv den danska bildframställningen alltjämt är.

Figurmåleriet har alltid stått mycket högt i dansk konst. Det finns oöfverskådliga massor af människor på de danska dukarna, och dessa människor lefva af hjärtans lust, de uttrycka ett själstillsånd, som fånglar åskådaren med det pulserande känslolifvets starka magnetism. En god dansk figurmålning påkallar i första rummet icke uppmärksamheten för sina färger och linjer, utan för själfva personligheten, som skapats af dessa färger.

För att exemplifiera satsen i fråga återgifves här en reproduktion af Michael Anchers intressanta målning "Konstdomare", hvarå igenkännes de danska målarne L. Tuxen och P. Krøyer, skalden Holger Drachmann och målaren Villumsen. Hur förträffligt äro icke dessa människor karaktäriserade, där de slagit sig ned på en bänk i utställningssalen, hvar och en gifvande uttryck åt sin mening genom gester eller djup, stilla begrundan.

Bortåt ett 40-tal danska konstnärer deltaga i denna utställning med porträtt, genrer, landskap, och det mesta är af en hög artistisk valör.

.....
minst tack vare en välsittande frack, och just därigenom kommer in i ärones rike.

Jag vill icke stå inne för det sannolika i själfva fabeln, sådan författaren gestaltat den, men satsen har en sådan eggande friskhet och där vimlar af roliga detaljer och dristiga afslöjanden.

Herr Winnerstrand återger med träffande lustspelskonst den sig förvandlande skräddargesällen, och särskildt får receptiviteten hos den förhoppningsfulle unge mannen en dräplig betoning. För öfrigt är samspelet öfvervägande godt med herr Byström som en måttfullt karikerad statsminister, herr Hedlund i en godmodigt pösande uppkomlings roll, fru Nyblom som en bedagad professorska o. s. v. Hr Petschler kunde vara rolig, men så länge han är okunnig om skillnaden mellan clowneri och skådespelarkonst bli hans prestationer onjutable.

Oscarsteatern spelar en ungersk operett "Susi", skapad af de för oss obekanta namnen Franz Martos och Aládyr Renyi. Handlingen till-

och estraden.

hör den moderat roliga sorten och musiken är lättflytande och rytmiskt fäck, utan att lysa med någon originell melodisk fågning. Men ett schwungfullt spel af några af teaterns bästa krafter gör det hela nöjsamt nog. För vår del anse vi att herr Ringvalls drastiska komik som en barskrapad teaterdirektör blir den magnet, som skall hålla operetten fast på repertoaren någon tid.

*
För sju och sjuttioende gången visar det sig vara omöjligt att fastställa Stockholms karaktär som musikstad. Besöket af Helsingfors symfoniorkest-

ter borde väl om något ha lockat musikerne att gå man ur huse, men de höllo sig vackert undan de två första konserterna och först vid den tredje och sista tycktes de besinna hvad deras frid tillhörde.

Finnarnes programval var kanske icke det allra lyckligaste. Frammande orkestrar behöfva knappast komma hit för att proppa i oss Wagner — den saken sköter Järnefelt och hans hofkapell så utmärkt bra vid Gustaf Adolfs torg — och för Richard Strauss' "Symfonia domestica" kan man endast be ett nådigt öde om förskoning. Milde himmel, ett sådant partitur! Om denna "husliga symfoni" står i något andligt sammanhang med herrskapet Strauss' egen historia innanför murarna, så måtte där levereras bataljer af en betydande omfattning, fast komponisten naivt nog betecknar raseriet som "skämtsam tvist". Men det tyska hemlifvet behöfver kanske dylika utluftningar.

Intressanta voro däremot symfoniska verk af Sibelius, Mahler och Tschaikowsky, en pianokonserter af den sistnämnde samt en dylik af Grieg.

Största intresset knöt sig dock kring själfva orkestern och dess besjälade dirigent hr Georg Schnéevoigt. Denna grupp af 70 musici visade sig äga en konstnärlig föredragsförmåga, som lämnade infet öfrigt att önska beträffande smidigt samspel och orkestral kolorit. De finaste nyanser, de starkaste utbrott, tonväfnadens alla mönster och klangkombinationer gäfvos med en aldrig svikande gestaltningkonst. Dirigenten gjorde ett ytterst lifligt intryck; han led och fröjdades synbarligen med tondikten, han hotade och smekte, dansade och snyftade — allt under en våldsamt brottning med tonmassorna, ur hvilkas svall han slutligen höjde sig som en strålande segerherre. Publiken hade roligt åt denna yppiga plastik, som icke nekade sig någonting och som otvivelaktigt gaf orkesterkroppen dess outtömliga lifslust. Som pianist medverkade fru Sigrid Schnéevoigt, hvars spel ägde en sjundande fart, must och lidelse, något af en värstorm, med solglimtar och ilande skurar.

Jämsides med dessa musikaliska oväderskvällar gaf Kammarmusikföreningen sin nionde afton för säsongen, och där var idel stillhet och trefnad, med lufva strådrag, som berättade om gamla tidens lugna dagar och känslor, då människorna i sin själfnöjdhet dansade menuett, gjorde romantiska skogspromenader och drömde beskedliga drömmar om, hur denna jämmerdal ändå var den bästa värld man hade. Idyllikerna, som framtröllade denna stänning, voro Boccherini, Saint-Saëns och J. A. Hägg och deras goda utfolkare Kjellströmska kvartetten med fröknarna Märtha Ohlson och Ninie Waernér som biträdande förmågor.

På ggl. teatern började i måndags ett kortare gästspel af en ung fransk sängerska, mille Suzanne Cesbron från Opéra Comique i Paris. Den första rollen var Tosca, hvilket starkt dramatiska parti den unga artisten utförde med fin och liffull aktion. Rösterna äro ej stor eller märklig, men hennes sängkonst röjer mycken kultur.

ARIEL.

Wettergren's BARN-KONFEKTION.

BÄSTA SNITT. ÖMSÖRSGFULLASTE ARBETE. PRIMÅ TYGER & TILLBEHÖR ERHÅLLAS I DE FLESTA BARNBEKLÄDNADSAFFÄRER I RIKET.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT

finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

SINGER C:O SYMASKINS AKTIEBOLAG. Filialer på alla större platser.

Faller håret använd genast

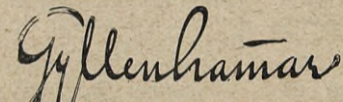
F. Paulis Azymol-Stimulus.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND. Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; fransk bifstek med maitre-d'hôtel-smör och brynt svinhår...

Hafregryn och Hafremjöl

Man tröttnar icke på gröten af GYLLENHAMMARS Hafregryn och Hafremjöl, som lätt blir fallet, om man använder andra fabrikat.

salta turska böror; fransk brödpud- ding.

RECEPT:

Fransk bifstek med maitre-d'hôtel-smör (f. 6 pers.). 750 gr. befri svinhår, 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.)...

Beredning: Grädden ljummas och smöret smältes i grädden. — 3 hg. mjöl siktas i ett fat, den ljumma grädden tillsättes jämte det uppvispade ägget...

Apelsinkompott (f. 6 pers.). 2 1/2 dcl. strösocker (213 gr.), 1 dcl. vatten, 6 vackra apelsiner.

Beredning: Af sockret och vatten kokas en klar, simmig lag, som får kallna. Apelsinerna skalas, den hvita hinnan borttages noga...

Italiensk soppa (f. 6 pers.). 1/2 hg. stjärnmakaroner, 1/2 lit. vatten, 1 tsk. salt, 1 1/2 lit. efterbuljong, 1 msk. rifven ost, salt, hvitpeppar, 1/2 dcl. scherry eller maderia, 2 äggulor, 1 dcl. tjock grädda.

Beredning: Makaronerna sättas på i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de hållas upp i durkslag, spolas öfver med kallt vatten för att ej klibba tillsammans...

Ägg med skinksås (f. 6 pers.). 4 hårdkokta ägg.

Fyllning: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 1/2 dcl. grädda, de hårdkokta äggulorna, salt, hvitpeppar, 1 msk. smält smör (20 gr.).

Beredning: Äggen skalas och skäras itu på längden, gulan lossas försiktigt samt skäres i fina färingar. Smöret och mjölet fräses 2 min., den tunna grädden påspådes och säsen får koka 5 min....

Äggen läggas i en stekpanna och insättes i ugnen att bli genomheta, då de uppläggas på varmt serveringsfat och skinksåsen hälls öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet eller som frukosträtt.

Kokt, färska oxbringa (Pepparrotskött) (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. mellanbringa (eller 1 1/2 kg. mellanref), 2 1/2 lit. vatten, 2 msk. salt.

Beredning: Bringan torkas med en duk, urviden i hett vatten, knäcks väl, rullas ihop och ombindes för att den skall taga mindre rum och vara lättare att vända. Den sättas på i kokande vatten, som skummas väl, när det kokar upp, saltet tillsättes och bringan får sätta koka med tätt lock, tills den är mör och benen lätt lossna...

Spadet användes till puré eller enklare soppor. Bringan kan äfven, sedan den är kokt, läggas i en långpanna, med köttisidan upp, litet af spadet tillsättes och bringan brynes i ugnen, tills den fått vacker, brun färg. Den skäres då och serveras med potatispuré samt spadet i pannan, som silats och skumats. Önskas köttet fetare, användes förbringan.

Sillrullader (f. 6 pers.). 2 stora, salta fetsillar, 3 ansjovisar, 40 gr. smör, 1 äggula, 1 knifsudd cayenne, 1 msk. finhackad persilja, 1 tsk. finhackad gräslök.

Beredning: Sillen fläs, tagas ur, sköljes, skäres i filer och ryggen jämt alla småben borttages. Sillen lägges i rikligt med ljum mjöl och får ligga omkr. 24 tim. Filerna upptagas och inklappas väl i en duk eller i rent, hvitt papper. De skäras i vackra, af långa jämna bitar. Allt som putsas bort (det bör motsvara 1 filé) lägges i en stenmortel och stötes tillsammans med den rensade samt urbenade ansjovisen och smöret. Massan passeras genom hårsikt och blandas väl med äggulan, en liten knifsudd cayenne samt persiljan och gräslöken. Färsen utbredes tunnt på hvarje sillbit, som därefter hoprullas till små

Carmen Edolo

af prima tyg, vackra mönster Kr. 45.—

af blå kamgarns-cheviot, sidenfodrad Kr. 69.—

A.-B. NORDISKA KOMPANIET, STUREPLAN.

Öfverallt, där man vill erbjuda sina kunder bästa varan, finnes

Van Houtens Cacao

att tillgå.

EMIL FREDRIKSON, STOCKHOLM, RIKSTEL. 1169, ALLM. TEL. 85 82. AXEL BERGMARK & Co., GÖTEBORG, RIKSTEL. 1640.

Albert och Marie

rekommenderas. ARTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK. (Kungl. Hofleverantör).

Obs.!

VARUMÄRKET

“FYRTORNETS”

Svenska

Sardinier i finaste

Olivolja och Tomatsås för Smörgåsbordet.

Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästerns väg 38, STOCKHOLM.

Prenumerera på Barngarderoben!

A.C. SVENSSONS KNÄCKEBRÖDSBAGERI GÖTEBORG. Äkta Göteborgs-Knäckebröd. Hygienkontrollant: Dr G. Hjort af Ornäs. Tel.: 11 & 929.

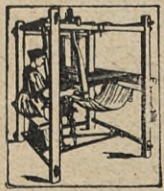
Hotell Excelsior,

med restaurant och tvättnrättning, Stockholm C, 35 Birger Jarlsgat., motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

En Prästfru

meddelar: "Bäckens Amerikanska Jästpulver är ett idealiskt jäsmedel för all slags bakning. Jag har aldrig förut använt något så utmärkt"

Tillverkas af OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG

Schweizer's Siden tullfritt till bostaden!

Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: Crêpe de Chine, Eolenne, Voile, Foulards, Messaline, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, vitt, enfärgadt och kulört, äfvensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärf och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Vi använda

F. Pauli's Siljemjölkrème

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckanummer.

LEDIGA PLATSER

FÖR EN FLICKA mellan 20 och 30 år, frisk och ordentlig, som genomgått skolöfversikt och hushållsskola... ANSPRAKSLÖS, bättre flicka, frisk och gladlyttig, som jämte frun är villig åtaga sig alla göromål... FÖR EN BARNKÄR, pålitlig och anspråkslös, ej allt för barnsköterska... BÄTTRE FRISK och barnkär flicka, villig att hjälpa frun med arbetet... FÖR MEDELALDERS, arbetsam enkel flicka... VÄRDINNA, yngre dam med fullständig elementarutbildning... ÅR GENDOM, närheten af Ståhl, godt hem, får bättre hushållsvan flicka... ENKEL och anspråkslös bättre flicka... ENKEL FLICKA önskar plats i familj, event. äldre herre eller dam... EN SNALL FLICKA önskar plats på kontor eller som sällskap och biträde hos äldre person... ENKEL FLICKA önskar plats i familj för att hjälpa till med hvarjehanda sysslor... ENKEL FLICKA, som genomgått elevkurs... UNG DAM önskar komma i bättre familj... KVINNLIK EX. SJUKGYMNAST med god praktisk erfarenhet... UNG, EX. SJUKGYMNAST önskar privat anställning... HUSHÅLLSVAN bättre flicka kunnig i matlagning... SMASKOLLÄRARINNA önskar under sommarferierna plats som hjälp... SJUKVÄRDSVAN bildad dam söker anställning som vårdarinna... KVNNLIG SJUKGYMNAST önskar plats under sommaren... UNG GÖTEBORGSKA önskar plats på herrgård eller i bättre familj på landet... SJUKSKÖTERSKA önskar plats på sjukhus eller i privat vård... Övre avdelningen vid Önnestads Kvinnliga Folkhögskola... Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand... Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm...

TVA ELEVPATSER vid Ameli Fjæstads Gobelinväfveri, Arvika. Å HÄRADSSKRIFVAREKONTOR finnes plats nu genast för en ung dam van vid skrifvögromål och räkenskaper. Lönevillkor torde uppgifvas. SVAR till Almunge 18 p. r. KVINNLIK STUDENT erhåller genast förmånlig elevplats i Apoteket i Arijeng. Pålitlig, arbetsam flicka, intrasserad för trädgårdarbete och husliga göromål... FÖRESTÄNDERSKIEBEFATTNINGEN vid Piteå Hospital och Asyl blir ledig att tillträdas den 1 nästkommande juli... I:sta maj finnes plats för bättre, helst musikalisk, barnkär flicka... SEDAN Vexjö stad beslutat anställa ännu en barnvårdarinna med skyldighet att utöfva tillsyn öfver utom äktenskap födda späda barn... SJUKSKÖTERSKEBEFATTNINGEN vid Blommenhofs Tuberkulossjukhus... SKÖTERSKA sökes för sinnessjukafdelningen vid Eskilstuna fattigvårdsinrättning... Fattigvårdsstyrelsen. PLATSSÖKANDE TILL PRÄSTGÅRD på landet önskar en ung föräldralös flicka... MOT FRITT LIVRE under sommar-månaderna önskas en ung enkel lärarinna till en flicka, nybörjare... BARNFÖKÖREN, frisk, pålitlig och ordentlig, något kunnig i sömnad... BARNMORSKETJÄNSTEN i Karlshanda socken... ANSPRAKSLÖS, bättre flicka, frisk och gladlyttig... FÖR EN BARNKÄR, pålitlig och anspråkslös... BÄTTRE FRISK och barnkär flicka... FÖR MEDELALDERS, arbetsam enkel flicka... VÄRDINNA, yngre dam... ÅR GENDOM, närheten af Ståhl... ENKEL och anspråkslös... ENKEL FLICKA önskar plats i familj... EN SNALL FLICKA önskar plats på kontor... ENKEL FLICKA önskar plats i familj... UNG DAM önskar komma i bättre familj... KVINNLIK EX. SJUKGYMNAST... UNG, EX. SJUKGYMNAST... HUSHÅLLSVAN... SMASKOLLÄRARINNA... SJUKVÄRDSVAN... KVNNLIG SJUKGYMNAST... UNG GÖTEBORGSKA... SJUKSKÖTERSKA... Övre avdelningen vid Önnestads... Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand... Privata Högre Lärarinneseminarium...

LÄRARINNA i fbd. klasserna vid flickskola... LÄRARINNA, seminariabildad, särskildt språkkunnig... STADGAD BÄTTRE FLICKA, som genomgått kurs i Fackskolan... BILDAD, musikalisk flicka... ENKEL, medelålders flicka... UNG LÄRARINNA önskar under sommar-månaderna plats i prästgård... ENKEL FLICKA önskar plats på landet... KVNNLIG EX. SJUKGYMNAST... UNG, EX. SJUKGYMNAST... HUSHÅLLSVAN... SMASKOLLÄRARINNA... SJUKVÄRDSVAN... KVNNLIG SJUKGYMNAST... UNG GÖTEBORGSKA... SJUKSKÖTERSKA... Övre avdelningen vid Önnestads... Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand... Privata Högre Lärarinneseminarium...

EN ung, bildad, musik, flicka önskar komma i bättre fam. på landet... 20-årig flicka, bildad, huslig och barnkär... Erin Blix, lärarinna i Richard Anderssons musikscola... Plats som husföreståndarinna önskas af ung, bildad dam... LANGBANSHYTTANS Slöjd- och Hushållsskola... INACKORDERING under 2 å 3 mån... I GODT HEM, 20 min. väg fr. Stockholm... INACKORDERING erhålles under sommaren... EN LITEN skol- och spelkamrat till egen dotter... TVANNE ELEVER i fjäderfäskötsel... PA LANDET i skogrik trakt... UNG FLICKA, som vill anses som familjemedlem... I BÄTTRE HEM i Småland... I LITEN OFFICERSFAMILJ på landet... KONFIRMATIONUNDERVISNING meddelas instundande sommar i Agunaryds prästgård... UNG GÖTEBORGSKA önskar plats på herrgård eller i bättre familj på landet... SJUKSKÖTERSKA önskar plats på sjukhus eller i privat vård... Övre avdelningen vid Önnestads... Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand... Privata Högre Lärarinneseminarium...

EN ung, bildad, musik, flicka önskar komma i bättre fam. på landet... 20-årig flicka, bildad, huslig och barnkär... Erin Blix, lärarinna i Richard Anderssons musikscola... Plats som husföreståndarinna önskas af ung, bildad dam... LANGBANSHYTTANS Slöjd- och Hushållsskola... INACKORDERING under 2 å 3 mån... I GODT HEM, 20 min. väg fr. Stockholm... INACKORDERING erhålles under sommaren... EN LITEN skol- och spelkamrat till egen dotter... TVANNE ELEVER i fjäderfäskötsel... PA LANDET i skogrik trakt... UNG FLICKA, som vill anses som familjemedlem... I BÄTTRE HEM i Småland... I LITEN OFFICERSFAMILJ på landet... KONFIRMATIONUNDERVISNING meddelas instundande sommar i Agunaryds prästgård... UNG GÖTEBORGSKA önskar plats på herrgård eller i bättre familj på landet... SJUKSKÖTERSKA önskar plats på sjukhus eller i privat vård... Övre avdelningen vid Önnestads... Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand... Privata Högre Lärarinneseminarium...

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Ende tillverkare A.-B. Nissens Manufaktur, Norrköping.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage
o. Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens och rättigheter som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr. J. Arvedson,
adr. Odengatan 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afslutas efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 14 sept.
Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Privata Förlösningshem,
Molinsgat. 7, Tel. 17 50, 39 37, 37 70.
Större rum med tel. 8 o. 10 kr. pr dag.
Mindre rum 100 kr. för 10 dagar, förlösningsarvodet inberäknadt.
Gods referenser. Prospekt på begäran.

Malmö Privata Förlösningshem.
Tel. 39 19. Henrik Smithsg. l. 4 o. 5 vän.
Prospekt sändes.

Eau Mono.
(Professor Mono).
Rengör ansiktet fullständigt. Utmärkt
mot öppna porer. Borttager rodnad,
kyla o. alla slags irritationer. Pris kr.
3.50, 6.- och 10.-. Endast i Franska
Parfymmagasinet (Hoflev.) 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Crème Aspasia
bleker på 4 nätter hals, armar och
byst. Pris 5 kr., till landsorten mot
postföreskott. Försändes diskret. Bruks-
anvisning medföljer.
Maria Enquist. Exam. sjukgymn.
Institut för skönhetsvård.
Biblioteksg. 6-8, Stockholm.
Tel. Allm. 226 62. Riks Norr 390.

Besvärande hårväxt
borttages bäst genom
Mc Millan & Arthurs, London,
EPILATOIRE.
Depôt hos A. W. NORDING,
Biblioteksg. 11, Drottningg. 63, Sthlm.

Oatine-Crème är det
förfärdigaste medlet att
skydda huden för köldens
skadliga inverkan. Denna
kraftiga snöhvita natur-
produkt-extrakt af ren hafre
renar porerna, läker huden
o. hyn blir vacker o. klar. —
Äkta endast i hvit burk med
grönt lock The Oatine Co.,
London. Oatine-Crème säl-
jes efter tullförhöjningen
till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt
Oatine-Tvål, Oatine-Puder
o. Balsam säljes öfverallt
o. hos A. W. Nording, Biblio-
tekgatan 11 o. Drottningg. 63, Stock-
holm.

**En bok "Om dekoration
och målning" jämte full-
ständiga färgskolor sän-
des gratis och franko till
enhvar af Iduns läsare,**
som är intresserad af att med ringa
arbete och med lysande resultat på
otroligt kort tid själf måla och lac-
kera gamla och nya möbler m. m.
Insänd Er adr. till Le Ripolin, 24 Små-
landsgatan, Stockholm.

Nytt i bokhandeln:
**Handbok i färgning med
växtämnen på ylle.**
En ledning vid färgning i
hemmen av
Elisabeth Wærn-Bugge.
Pris 1 krona.
A.-B. LJUS förlag, Stockholm.

VINOLIA
Tvålar, Parfymer och
Toilett-Artiklar.

VINOLIA PARFYMER. Den
mest välkomna present man kan
gifva en dam, är ett af dessa eleganta
etvier. Vi rekommendera särskildt:
Royal Rose, Violette Fleurie,
Tulipe d'Or. * * * * *

Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grundadt 1879. Begär endast flaskor
med orden: **Royal Windsor Perfectionne.**
En alltjämt stigande försäljning samt 30
års succés garanterar Royal Windsors verkan
Nederlag: Franska Parfymmagasinet,
Hoflev., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

KANGURU
VARUMÄRKE

EUCALYPT
återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken
nyance som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest härå är ut-
färdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån,
Stockholm.
Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser
där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvände man sig till
Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

Arsenikfria yllevoror!
(Schalar, Filtar, Tyger, Mattor m. m.)
erhållas från
Sahlströmska Fabriken, Jönköping,
som tillverkar sina varor af
arsenikfri svensk ull.
Man vände sig till:
1) Sahlströmska Fabrikens A.-B., Jönköping.
2) Dess Filial, Malmforgsgatan 5, Stockholm.
3) Dess kommissionärer på alla större platser.

**Senaste
Korsett-Nyhet!**

"MILAVA"-Korsetten.

Denna korsett gifver figuren en rak modern form och är särskildt utarbetad
efter dagens moderiktning.
Denna korsetts förfärdigaste fördelar äro, att tygremsan i sidan är försedd med
insydda aluminiumfjädor af högsta kvalitet och styrka, förhindrar fjädrarnas
brytning och utslitning genom tyget, hvilket betydligt ökar korsetts hållbarhet.
Som hela lifvet är försedt med aluminiumfjädor och aluminiumplanschett,
garanteras samma absolut rostfritt.
Utan att uttaga fjädrar eller planschett kan hela lifvet tvättas under garanti
för rostfrihet.)

"Milava a". Silkebroskad i matt guldfärg. Försedd med strumphällare
fram och i sidan af extra prima kvalité Kr. 9: —
Ytterst elegant bred brodyrutstyrel.
Storlek 56-74.

"Milava b". Extra prima brokad, blomligt i beige botten med ljus-
blått. Extra prima strumphällare fram och i sidan Kr. 7: 50
Bred elegant spetsutstyrel.
Storlek 56-80.

"Milava c". Extra prima garnfärgad drell, naturgrå af extra stark slit-
kvalité med strumphällare fram, ej i sidan Kr. 6: —
Fin brodyrutstyrel.
Storlek 60-80.

"Milava d". Extra prima satin, ljuslila, med strumphällare fram och
i sidan Kr. 5: —
Med bred fin spets.
Storlek 56-80.

Vår illustrerade priskurant sändes gratis vid efterfrågan. Till landsorten mot
postföreskott + porto.

Kyrkogatan 32,
GÖTEBORG. **A. JÖNSSON & C:o.**

Idun

**Mazetti's
"TRIUMF"**
öfverdådigt fin
Dessert-
Spis-chokolad
mindre söt än vanlig
pr kaka: 25 öre.

Specialaffär för SCHWEIZER-
BRODYR, SPETSAR, VÄFNÄ-
DER m. m. Bikt prorsorti-
ment till landsorten.
Broderi-Affären,
9 Kommendörsgatan 9

Sveriges äldsta och största specialfirma i

Barnkläder

Aktiebolaget
M. BENDIX,
STOCKHOLM.

18 Regeringsgatan
5 Sturegatan
90 Drottninggatan

**Säsongs
alla
Nyheter
nu inkomna**

Sändningar för benä-
get urval expedieras
till ärade kunder samt
till i landsorten kända
personer.

Äldre årgångar af Mönstertidningen **Konstlöjden i Hemmet**
där de utgångna häftena ersättes från annan årgång realiserar till 2 kr. Full-
ständiga årg. fr. 2.50. **Lektioner** meddelas i Mönstertidning, Målning, Läderpla-
stik m. m. **G. o. A. Meukow,** Vallhallavägen 19 n. b. A. T. O. 52 75.

**DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HVETEMJÖLET
ÄR**

Aldrig
har en tvålsort så snabbt funnit
väg till den finare toilett som
M. Zadis patent.
Grädd-Tvål
mild och behaglig; gör huden skär
och vacker.

Annonsera i Idun!

KALMAR ÅNGVARN

näringsrika, dryga, välkända
HAFREGRYN
från
Nordens största och moder-
naste hafregrynskvärv
med en afverkningsförmåga af
60,000 kg. hafre pr dygn.
— Nybyggd åren 1911-1912. —

SKÅNSKA HANDELSBANKEN.
Fonder 20 650,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: { Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.

Deposition
Kapitalräkning } 4 1/2 %
Sparkassa 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

KASSMAN & Co, Norrköping.
Telegrafadress: Kasskomp
Rikstelefon 2002.
Specialtillv.: "Wellwoven",
högsta kvalité af tyger i svart,
blått, grått tillhandahålles ge-
nom herrar engrossister o. klädeshandl

**Idun utgifves denna
vecka i A och B.**